

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ

KOMBINOVANÉ

2019–2022

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jan Zoufalý

Trestné činy proti majetku

Praha 2022

Vedoucí bakalářské práce: doc. JUDr. et Mgr. JAN BRÁZDA, Ph.D., LL.M.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR

COMBINED (PART TIME)

2019–2022

BACHELOR THESIS

Jan Zoufalý

Punishable act torts of property

Prague 2022

The Bachelor thesis Work Supervisor: doc. JUDr. et Mgr. JAN BRÁZDA, Ph.D.,
LL.M.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jméno autora.....

vlastnoruční podpis

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval panu doc. JUDr. et Mgr. Janu Brázdovi, Ph.D., LL.M., za poskytnuté rady a odborné vedení při tvorbě bakalářské práce. Dále bych také chtěl poděkovat všem, kteří se mnou na tvorbě bakalářské práce spolupracovali.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá problematikou trestného činu proti majetku a jejího vymezení de lege lata. Dílčím úkolem je zamyšlení se nad problematikou de lege ferenda.

Dle mého názoru se jedná o důležitou problematiku, ať už se jedná o odborníky, nebo širokou veřejnost. Nejprve se zaměřím na základní pojmy, poté se budu věnovat samotnému trestnému činu proti majetku.

Klíčová slova

Trestný čin, skutková podstata trestného činu, znaky trestného činu, objekt, objektivní stránka, subjekt, subjektivní stránka, pachatel, přičetnost společenská škodlivost.

Annotation

This bachelor thesis is about factual basis of a crime and definitiv according de lege lata. A partial task is to reflect on the issue de lege ferenda.

In my opinion, this issue is very important for experts and the general public. First, I will focus on the basic concepts, then I will deal with the factual subtask of the crime itself.

Key words

Facts of the crime, object objective side of a crime subject subjective side of a crime, offender.

OBSAH

ÚVOD	0
TEORETICKÁ ČÁST	2
1 TRESTNÍ PRÁVO	2
1.1 Prameny trestního práva	2
1.2 Funkce trestního práva	3
2 TRESTNÝ ČIN	5
2.1 Pojem trestný čin	5
2.1.1 Materiální stránka trestného činu	6
2.1.2 Protiprávnost	7
2.1.3 Znak uvedené v trestním zákoníku	7
2.1.4 Dělení trestných činů	7
3 SKUTKOVÁ PODSTATA TRESTNÉHO ČINU	9
3.1 Osoba pachatele (subjekt)	9
3.1.1 Stanovený věk a přičetnost	10
3.1.2 Věk	10
3.1.3 Přičetnost	11
3.2 Objektivní stránka trestného činu.....	11
3.2.1 Jednání, následek, příčinný vztah	11
3.3 Objekt trestného činu	12
3.4 Subjektivní stránka trestného činu	13
4 VYBRANÁ VÝVOJOVÁ STADIA TRESTNÉ ČINNOSTI	14
4.1 Příprava k trestnému činu.....	15
4.2 Pokus trestného činu	17
4.2.1 Druhy pokusu	18
5 TRESTNÝ ČIN PROTI MAJETKU A JEHO ZNAKY, KATEGORIZACE V TRESTNÍM ZÁKONÍKU	19
5.1 Obecné pojednání.....	19
5.1.1 Objekt majetkové trestné činnosti.....	19
5.1.2 Subjekt, subjektivní stránka majetkové trestné činnosti	20
5.2 Obohacovací trestné činy.....	20
5.2.1 Krádež	20

5.2.2	Zpronevěra.....	22
5.2.3	Neoprávněné užívání cizí věci.....	23
5.2.4	Neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru	24
5.2.5	Podvod a zvláštní případy podvodu.....	24
5.2.6	Provozování nepoctivých her a sázek	26
5.2.7	Zatajení věci	26
5.3	Poškozování u trestných činů.....	27
5.3.1	Porušení povinnosti při správě cizího majetku	27
5.4	Neoprávněné užívání	28
5.4.1	Podílnické trestné činy a trestné činy postihující legalizaci výnosů.....	28
	PRAKTICKÁ ČÁST	30
6	MAJETKOVÁ TRESTNÁ ČINNOST V DOBĚ NOUZOVÉHO STAVU	30
6.1	Trestněprávní dopad úvahou de lege ferenda.....	30
6.2	Nejvyšší soud – stěžejní judikát	33
6.2.1	Aktuální vývoj.....	34
7	KOMPARACE.....	36
7.1	Obecné pojednání.....	36
7.1.1	Krádež	38
8	JUDIKATURA.....	41
8.1	Stanovení výše škody	41
8.2	Krádež	42
	ZÁVĚR.	44
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	46

ÚVOD

Každá fyzická a právnická osoba má právo vlastnit majetek a svobodně s ním nakládat. Uvedené právo patří k základním lidským právům, která nalezneme v článku 11 Listiny základních práv a svobod¹, podle které má každý právo vlastnit majetek, přičemž vlastnické právo všech vlastníků, tj. fyzických i právnických osob, obcí, státu nebo občanů České republiky má stejný zákonný obsah i ochranu. Vlastnické právo je nezbytnou podmínkou svobody a rozvoje jednotlivce. Ústavní zakotvení vlastnictví je základem hospodářského systému každého státu a předpokladem ekonomické motivace jednotlivce, ale stejně tak je významné pro umožnění plnění funkcí státu a zajišťování solidarity mezi občany v oblasti sociálních práv. Při pohledu do historie je pro vlastnictví charakteristické, že bylo formulováno jako základní právo již v prvních lidskoprávních dokumentech. Tato skutečnost dokonce představovala jeden z klíčových momentů, proč vůbec tyto dokumenty vznikly. Základní právo na vlastnictví interpretuje Ústavní soud ze dne 13. 9. 2007, I. ÚS 643/06, jednak jako institucionální garanci, jednak jako garanci určitého právního postavení: „*Svoboda vlastnit je svobodou právně konstituovanou, neexistuje tedy tam, kde by chyběl právní řád. Z tohoto důvodu má zákonodárce poměrně široké možnosti úpravy nabývání vlastnictví, jeho užívání, jakož i dispozic s ním. V tomto smyslu lze hovořit o vlastnictví jako o institucionální garanci.*“²

Ochrana vlastnického práva je poskytována na úrovni mezinárodní, ale i vnitrostátní. Ochrana majetku, zakotvená v hlavě páté zvláštní části trestního zákoníku³, je krajním prostředkem ochrany, pokud není účelu dosaženo prostředky zakotvenými v občanském zákoníku⁴. Trestně právní ochrana je poskytována všem vlastnickým právům bez ohledu na druh a formu vlastnictví.

Majetkové trestné činy představují nejčastěji páchané a postihované trestné činy, zahrnují cca 64 % z celkové kriminality. Přibližně 90 % majetkové kriminality představují krádeže.⁵ Bakalářská práce bude zaměřena na problematiku majetkové kriminality

---

¹ Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky.

² Ústavní soud, ze dne 13. 9. 2007, sp. zn. I. ÚS 643/06,

³ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

⁴ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁵ SCHEINOST, M. et al. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2019*. Praha: IKSP, 2019, s. 18. ISBN 978-80-7338-187-5.

pohledem *de lege lata*. Vzhledem k velké obsáhlosti témat se zaměřím na základní atributy problematiky.

Práce je dělena do samostatných kapitol a podkapitol a ty tvoří teoretickou a praktickou část. V první z nich vymezím základní atributy problematiky, jako jsou pojem trestného činu, jeho skutková podstata, vývojová stadia majetkové trestné činnosti a majetkové trestné činy, jejich znaky a kategorizace v trestním zákoníku. V části praktické se zaměřím na rozbor judikatury českých soudů, nastíním oblast páčání majetkové trestné činnosti v době nouzového stavu. V práci se rovněž pokusím provést komparaci starého trestního zákona se zákoníkem současným.

Hlavním cílem bakalářské práce je zodpovědět na následující otázky: Doplňuje judikatura vymezení *de lege lata* vhodně? Jsou odlišnosti v zákonné úpravě a judikatuře? Je zde stejný přístup? Jaké jsou odlišnosti v páčání majetkové trestné činnosti v době nouzového stavu a bez vyhlášení nouzového stavu? Jakým způsobem lze navrhnout změny v legislativě v dané problematice?

Bakalářská práce je vypracována kompilativní metodou za použití odborné literatury a zdrojů.

TEORETICKÁ ČÁST

1 TRESTNÍ PRÁVO

Jedním z tradičních odvětví českého právního řádu je trestní právo hmotné. Obecně lze tedy říct, že se jedná o to, co, proč, jak a kdo trestněprávně reguluje. Trestní právo řadíme do oblasti veřejného práva. Předmětem trestněprávní úpravy jsou vybrané fragmenty společenských vztahů, které jako výsledek této právní regulace označujeme jako ochranné trestně právní vztahy.

Trestní právo tedy ochraňuje oprávněné zájmy a práva právnických či fyzických osob, zájmů společnosti a ústavního zřízení České republiky před činy soudně trestnými, nebo činy jinak trestnými.⁶

Trestně právní normy jsou v rámci trestního práva strukturovány dle toho, zda upravují základy trestní odpovědnosti (tj. vinu), anebo právní následky základů trestní odpovědnosti (trestní sankce). Základ trestní odpovědnosti představuje s určitým pachatelem spojený čin soudně trestný. Právním následkem základu trestní odpovědnosti, tj. viny, je trest, ochranné opatření a jeho právní následky.

1.1 Prameny trestního práva

Prameny trestního práva ve formálním smyslu představují jeho formy, v nichž je jako platné a účinné obsaženo, kde je nutno a možno ho najít. O jeho pramenech v materiálním smyslu uvažujeme jako o mimoprávních zdrojích samotné trestněprávní úpravy.⁷

Z hlediska standardních kontinentálních forem práva a jejich druhů přicházejí i pro trestní právo v úvahu obecně závazné normativní akty obsažené v právních předpisech. Hlavní prameny trestního práva jsou zejména Ústava České republiky (ústavní zákon č. 1 /1993 Sb.), Listina základních práv a svobod (ústavní zákon č. 2 /1993 Sb.), zákon č. 40/2009 Sb. (trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů), zákon č. 141/1961 Sb. (o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů).

Mezi prameny patří také zákon o soudnictví ve věcech mládeže, který upravuje zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech

---

⁶ HOLLANDER, P. *Filosofie práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006, s. 74 a 75. ISBN 978-80-7380-366-7.

⁷ KNAPP, V. *Teorie práva*. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 28. ISBN 3406401775.

mládeže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále mezinárodní smlouvy a rovněž poměrně novou právní normu, tj. zákon 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

1.2 Funkce trestního práva

Jednou ze základních funkcí hmotného trestního práva vyjádřenou v obecné rovině je zejména ochrana zájmů společnosti, ústavního zřízení České republiky, práv a oprávněných zájmů fyzických a právnických osob před trestnými činy.

V počátečních formách trestního práva měl trest především odplatnou (vyrovnávací) funkci. Odplata byla jakousi sociální mstou, uložení trestu bylo pokládáno za přirozený důsledek trestného činu. Výše závažnosti trestného činu má odpovídat druhu trestu a újmě pro pachatele. Tato vyrovnávací funkce však sama o sobě nemohla dostatečně zajistit ochranu společnosti, a proto byla postupně nahrazena funkcí regulativní. Účelem této funkce je ochránit společnost před nebezpečných deviantním chováním a ukládat sankce pachatelům trestných činů. Docílení této situace je možné především izolací, odstrašením a rehabilitací.⁸ Funkce práva v obecném smyslu je možno odvodit z funkcí právních norem. V trestním právu dále rozlišujeme několik základních funkcí tj. ochranná, preventivní, represivní a regulativní funkce.⁹ Vzhledem k postavení práva v systému práva svým způsobem dominuje funkce ochranná, tj. ochrana před kriminalitou, aniž by byl snižován význam funkce regulativní.

Ochranná funkce trestního práva stigmatizuje jakožto krajní a v tom smyslu podpurný, nikoliv však podřadný prostředek ochrany jednotlivce společnosti. Krajní proto, že se jedná o právní ochranu pro společnost nejméně škodlivějšími útoky na chráněné objekty, kde již nestačí právní ochrana mimo trestní. Trestní zákoník č.40/2009 Sb. §12 odst. 2 uvozuje „v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu“¹⁰. Nejvýstižnější zdůvodnění trestu prevence budoucí trestné činnosti a změny pachatelova jednání je rehabilitace neboli náprava. Tato teorie

---

⁸ ČERNÍKOVÁ, V. et al. *Sociální ochrana terciární prevence, její možnosti a limity*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 27–28. ISBN 9788073801380.

⁹ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: Obecná část, Zvláštní část*. 2. vyd. Praha: Leges, 2010, s. 20. ISBN 978-80-87212-49-3.

¹⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 12 odst. 2

vychází z předpokladu, že osoba páchající trestnou činností má k takovému jednání jisté důvody. Ty se dají řešit, změnit a odhalit. Hlavním cílem prevence je zacházet s pachatelem tak, aby již trestnou činností dále nepáchal.¹¹

S trestem můžeme spojovat i preventivní funkci (zajistit ochranu společnosti díky výchovnému působení na konkrétního pachatele i na možné potenciální pachatele) a represivní funkci (ochrana společnosti individuálním represivním působením na pachatele trestného činu).¹²

---

¹¹ ŠTABLOVÁ, R. *Kriminologie – studijní texty*. [online]. Praha: Policejní akademie ČR, 2008, s. 27–28 [cit. 2021-07-20]. Dostupné z: www.html.vssr.cz/predmety/kestazeni/kriminologie.pdf.

¹² ČERNÍKOVÁ, V. et al. *Sociální ochrana terciární prevence, její možnosti a limity*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 28–29. ISBN 9788073801380.

2 TRESTNÝ ČIN

Trestným činem je podle trestního zákona protiprávní čin, který je označován za trestný, a to na základě uvedených znaků v zákoně. Mezi důležité otázky trestní odpovědnosti patří pojmové vymezení soudně trestného deliktu a jeho odlišení od dalších protispolečenských činů (např. správního deliktu). Český právní řád pojem trestu nevynechává. V právnickém slovníku se dočteme, že trest je „nejtypičtější trestní sankcí v českém trestním právu, kterou jako opatření státního donucení ukládají soudy v trestním řízení jménem státu pachatelům trestných činů za spáchané trestné činy. Trestem se pachateli působí určitá újma na svobodě, právech, majetku a zároveň se tak vyslovuje morální odsouzení činu a toho, kdo jej spáchal“¹³. Trest tedy vždy vnímáme jako právní následek spáchaného trestného činu a je pojmově označen jako opatření státního donucení, které je v trestním řízení ukládáno příslušnými soudy jménem státu pachateli trestného činu. U mladistvých se trestný čin nazývá provinění, ale stejně jako u dospělého pachatele se vyžaduje současné naplnění obou znaků, které již byly uvedené.¹⁴

2.1 Pojem trestný čin

Je obecně známo, že trest je vedle ochranných opatření¹⁵ donucovacím prostředkem, který se používá podle platného trestního zákona. Jediným výlučným základem trestní odpovědnosti (viny) je podle českého trestního práva čin soudně trestný. Můžeme říct, že fakticky jde u každého právního deliktu o čin nebezpečný, resp. škodlivý pro společnost. Závažnost prozrazuje jeho mimoprávní sociální obsah, daný určitou povahou objektu, objektivní stránky, subjektu a stránky subjektivní.

Samotný trestní zákoník¹⁶ definuje pojem trestného činu v ustanovení § 13 odst. 1 následovně: „trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákoník označuje za trestný

---

¹³ HENDRYCH, D. et al. *Právní slovník*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 1133. ISBN 978-80-7400-059-1.

¹⁴ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: Obecná část, Zvláštní část*. 2. vyd. Praha: Leges, 2010, s. 114–115. ISBN 978-80-87212-49-3.

¹⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 36, 39 a násl. § 96.

¹⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 13 odst. 1

a který vykazuje znaky uvedené v zákoně.“¹⁷ Uvedené je nepochybně nutno doplnit ustanovením § 12 či § 111, kdy je používán termín „čin soudně trestný“.

Společenská škodlivost tedy vyplývá z povahy a závažnosti skutkové podstaty trestného činu. Určit skutečný význam nové právní úpravy je základním problémem zásady subsidiarity trestní represe pro výklad pojmu trestného činu v souladu s ustanovením § 12 odst. 2 TZ, jež hovoří o případech „společensky škodlivých“. Za nešťastný lze v tomto směru považovat také neurčitý pojem „společenské škodlivosti“, neboť ten „není ani přibližně vy měřitelný, už tím se stává vhodným k rozšiřování penalizace společenského života, může lehce svádět soudce k myšlence, aby místo výměry trestu z hlediska potřeb resocializace daného člověka vyměřoval trest s přídavkem jako odstrašující příklad pro jiné“¹⁸. Uplatnění zásady subsidiarity trestní represe přitom vyžaduje splnění dvou kumulativních podmínek, a to, že se jedná nejen o případy společensky škodlivé, ale současně také nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.¹⁹

2.1.1 Materiální stránka trestného činu

Nebezpečnost činu pro společnost vyjadřuje jeho sociální povahu, která spočívá ve schopnosti jednání osob vyvolat poruchu či ohrožení určitých zájmů chráněných v dané společnosti. Jak již jsem se zmínil, nebezpečnost činu pro společnost vyjadřuje jeho sociální povahu spočívající ve schopnosti pachatele vyvolat nejzávažnější poruchy či ohrožení zájmů, které chrání zákon. V novém trestním zákoníku se objevuje vhodnější termín společenská škodlivost.²⁰

Materiální stránka trestného činu má v první řadě objektivní povahu, jež vyplývá z určitého zhodnocení kolize trestného činu na straně jedné, s chráněnými vztahy na straně druhé. Konkrétní společenská škodlivost trestného činu se pojí přímo s jednotlivým deliktem určitého pachatele. Společenská škodlivost představuje materiální stránku trestného činu jakožto jediného základu trestní odpovědnosti. Je umístěna pouze v rámci znaků příslušné skutkové podstaty uvedené ve zvláštní části trestního zákoníku.

---

¹⁷ Tamtéž.

¹⁸ ŠÁMALÍK, F. Trestání a humanismus. *Socialistická zákonost*. 1965, č. 2, s. 31.

¹⁹ JELÍNEK, J. K pojmu trestného činu v novém trestním zákoníku. In JELÍNEK, J. (ed.). *O novém trestním zákoníku*. Praha: Leges, 2009, s. 25. ISBN 978-80-87212-21-9.

²⁰ NEZKUSIL, J. Materiální protiprávnost v návrhu rekodifikace. *Trestní právo*. 2009, č. 1, s. 343. ISSN 1211-2860.

2.1.2 Protiprávnost

Protiprávnost představuje rozpor činu pachatele s právem z pohledu celého právního řádu, neboť trestným činem může být pouze jednání právním řádem zakázané a nedovolené, protože je společensky škodlivé. Požadavek škodlivosti je rovněž nastaven Listinou základních práv a svobod: „každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.“²¹ Kratochvíl uvádí, že protiprávnost je třeba chápat diferenciovaně, tzn. jednak jako pojem obecný, chápaný z hlediska celého právního řádu, jednak jako typový, viděný zejména zvláštní částí trestního zákoníku.²² Obecnou protiprávnost nalezneme jako znak trestného činu ve smyslu definice ustanovení § 13 odst. 1 do skutkové podstaty trestného činu uvedené ve zvláštní části trestního zákoníku. Solnař dodává, že trestní protiprávností ve smyslu hmotného práva je třeba rozumět nejen možnost uznat pachatele vinným, ale i uložit mu přiměřený trest.²³

2.1.3 Znaky uvedené v trestním zákoníku

Zatímco čin soudně trestný postižen trestem být nemusí, kvalifikovaná trestněprávní reakce státu by chybět neměla, například upuštění od potrestání, trest bez trestného činu by měl být zcela vyloučen. Uvedený znak se projevuje v zákoně zásadou „*mullum crimen sine lege*“ (žádný trestný čin bez zákona), vyjadřování rovnosti občanů před zákonem a neumožňování orgánům činným v trestním řízení jít nad rámec vymezený zákonem. Znaky uvedené v trestním zákoně jsou znaky skutkové podstaty trestného činu, kam řadíme objekt, objektivní stránku, subjekt neboli pachatele, subjektivní stránku a protiprávnost. Dalším znakem je stanovený věk a přičetnost.²⁴

2.1.4 Dělení trestných činů

Kategorie trestných činů jsou uvedené v § 14 trestního zákona. Hovoříme o přečinech a zločinech. K přečinům řadíme všechny nedbalostní trestné činy a úmyslné trestné činy, u kterých je stanoven trest odnětí svobody s horní hranicí do pěti let. Dělení na zločiny

---

²¹ Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky, Článek 2, odst. 3.

²² KRATOCHVÍL, V. et al. *Trestní právo hmotné: Obecná část*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 215. ISBN 978-80-7179-082-2.

²³ SOLNAŘ, V. *Systém československého trestního práva*. Praha: Academia, 1972, s. 83.

²⁴ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: Obecná část, Zvláštní část*. 2. vyd. Praha: Leges, 2010, s. 114–115. ISBN 978-80-87212-49-3.

a zvlášť závažné zločiny jako podkategorie zločinů je podle horní hranice trestní sazby. U zločinu to jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny, a u zvlášť závažných zločinů jsou to úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.

Trestní zákon vychází z toho, že zavinění je předpokladem pro vyvození subjektivní odpovědnosti za spáchaný trestný čin. Tato zásada je obsažena v ustanovení § 13 odst. 2, podle kterého „*k trestní odpovědnosti za trestní čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li tento zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti*“²⁵. Trestné je jak jednání úmyslné (§ 15), tak nedbalostní (§ 16). Trestní zákoník v ustanovení § 15 odst. 1 rozlišuje úmysl přímý a nepřímý, stejně tak v ustanovení § 16 odst. 1 nedbalost vědomou a nevědomou. Vědomá nedbalost je vybudována na schopnosti pachatele rozpoznat a zhodnotit možnost vzniku následku porušením zájmu chráněného trestním zákonem. Při nevědomé nedbalosti tato schopnost dána není. Ustanovení § 16 odst. 2 TZ definuje rovněž tzv. hrubou nedbalost. Jedná se o vyšší stupeň intenzity nedbalosti, ať vědomé, nebo nevědomé, a to na základě postoje pachatele k požadavku náležité opatrnosti, který svědčí o jeho zřejmé bezohlednosti.²⁶

Odborníci zdůrazňují, že nový trestní zákon v hlavě páté nazvané „Trestní sankce“ vychází z toho, že trestní právo s jeho sankcemi je jedním z hlavních nástrojů sloužících „*k udržení společenského pořádku, k ochraně základních právních hodnot a zájmů, na nichž má společnost životní zájem*“²⁷.

---

²⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 13 odst. 2.

²⁶ Tamtéž.

²⁷ SCHEINOST, M. et al. *Sankční politika a její uplatňování*. Praha: IKSP, 2015, s. 41. ISBN 978-80-7338-154-7.

3 SKUTKOVÁ PODSTATA TRESTNÉHO ČINU

Skutková podstata se v jeho obecně právním a doslovném významu označuje jako „*skutkový děj*“, tedy to, co se v podstatě stalo a co je třeba právně posoudit. V trestním právu se jedná o zákonný typ trestného činu, podle něhož se jednotlivý čin právně posuzuje.

Strukturovaný obsah skutkové podstaty trestného činu vyplývá nejen ze zvláštní části, nýbrž i z obecné části trestního zákoníku. V praxi platí, že obecná ustanovení je vždy třeba vykládat a aplikovat prostřednictvím a v rámci skutkové podstaty uvedené ve zvláštní části trestního zákoníku.

Subjekt (pachatel) trestného činu je v každé skutkové podstatě obligatorně charakterizován věkem, přičetností a v případě mladistvého rozumovou a mravní vyspělostí. Obecně se jedná o určitou vlastnost, nebo určité postavení. Obligatorní znaky objektivní stránky trestného činu jsou jednání, následek a příčinná souvislost mezi nimi. Obecně obligatorní znaky objektu trestného činu zpravidla ve skutkové podstatě uvedeny nejsou. Obligatorní znak subjektivní stránky trestného činu představuje zavinění. Jejím fakultativním znakem bývá motiv (pohnutka).

Kratochvíl charakterizuje skutkovou podstatu trestného činu jako „*právní formu a jeho typové materiální stránky obsahující systém typových obligatorních a fakultativních znaků jeho subjektu, subjektivní stránky, objektu a objektivní stránky, uvedené v obecné a zvláštní části trestního zákoníku (zákona)*“²⁸.

3.1 Osoba pachatele (subjekt)

Subjektem trestného činu se rozumí fyzická osoba, která svým jednáním naplnila znaky jeho skutkové podstaty ve všech jeho zákonných formách, jsou-li trestné. U dospělého pachatele je obligatorní prvek trestného činu charakterizován těmito znaky: věkem²⁹, přičetností³⁰ a zvláštním postavením či způsobilostí. U mladistvého pachatele je vyžadována rozumová a mravní vyspělost.

---

²⁸ KRATOCHVÍL, V. et al. *Trestní právo hmotné: Obecná část*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 521–526. ISBN 978-80-7179-082-2.

²⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 25

³⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 26.

První znaky jsou obecně obligatorní, zbývající jsou znaky fakultativní. Obligatorní znaky označují subjekt obecný, znaky fakultativní pak subjekt konkrétní nebo subjekt speciální.

Osobnost pachatele představuje pachatel jakožto objekt trestu, ochranného opatření či opatření.

3.1.1 Stanovený věk a přičetnost

Obecné znaky trestného činu, tedy znaky, které musí být splněny u každého trestného činu, jsou stanovený věk (§ 25) a přičetnost (§ 26). Jsou pro všechny trestné činy shodné, neodlišují se od sebe navzájem. To znamená, že trestného činu se může dopustit pouze osoba trestně odpovědná, tedy osoba, která dosáhla stanoveného věku a byla v době spáchání trestného činu přičetná. U mladistvých pachatelů se jedná o rozumovou a mravní vyspělost. Zákon o soudnictví ve věcech mládeže uvádí: „*mladistvý, který v době spáchání činu nedosáhl takové rozumové a mravní vyspělosti, aby mohl rozpoznat jeho protiprávnost nebo ovládat své jednání, není za tento čin trestně odpovědný.*“³¹ Kdo pro duševní poruchu v době spáchání činu nemohl rozpoznat jeho protiprávnost nebo ovládat své jednání, není za tento čin trestně odpovědný. Takto trestní zákon hovoří o nepřičetnosti v (§ 26). V trestním zákoníku je zmíněna i tzv. zmenšená přičetnost, a to v § 27. Jedná se o osoby, které v době páchaní trestné činnosti měly podstatně sníženou schopnost rozpoznat jeho protiprávnost.

3.1.2 Věk

Trestní zákoník uvádí v ustanovení § 25 věkovou hranici patnácti let jako „práh“ trestní odpovědnosti, přičemž zde myslíme tzv. věk matrikový, počítaný od data narození uvedeného v matrice narozených dětí. Od něj odlišujeme věk mentální. Věk matrikový obecně vypovídá o pravidelné rozumové a mravní vyspělosti pachatele.

Dovršením věku patnácti let nevzniká trestní odpovědnost v plném rozsahu, tzn. jako u pachatelů dospělých. Osoba mladší patnácti let se označuje výrazem dítě, které je trestně neodpovědné.

---

³¹ Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže § 5 odst. 1.

3.1.3 Příčetnost

Platná právní úprava definuje pachatelem nezaviněnou nepřičetnost dle § 26, z něhož vyplývají dvě kritéria: kritérium psychiatrické a kritérium časové. Kritérium psychiatrické spočívá v duševní poruše pachatele, která působí jako příčina neschopnosti rozpoznat protiprávnost svého činu (tzn. neschopnost rozpoznávací a rozumová) nebo jako příčina neschopnosti ovládat své jednání vlastní vůlí. V rámci duševní poruchy se rozlišují duševní choroby, duševní chorobné stavy a duševní poruchy.³² Ustanovení § 26 trestního zákoníku navazuje na zdravotnické vymezení. Otázka nepřičetnosti je otázkou právní a musí být zkoumána vždy k určitému činu a jeho pachateli. Nepřičetnost může být rovněž zaviněná ve formách *actio libera in causa dolosa*³³, *actio libera in causa culposa*³⁴ a *Rauchsdelikt*.³⁵

3.2 Objektivní stránka trestného činu

Další prvek trestného činu představuje objektivní stránka, která charakterizuje trestný čin z jeho vnějšího pohledu. Znaky obligatorní jsou jednání, následek a příčinný vztah mezi jednáním a následkem. Doplnují je znaky fakultativní, kam řadíme místo, čas a způsob jednání.

3.2.1 Jednání, následek, příčinný vztah

Obecná právní teorie řadí jednání mezi právní skutečnosti.³⁶ Z pohledu trestní odpovědnosti představují protiprávní jednání ve vůli jeho subjektu projevené navenek. Jednáním ve smyslu trestněprávním je projev vůle jeho pachatele navenek. Objektivní stránka trestného činu charakterizuje trestný čin z vnějšího pohledu. Základními formami jsou konání, opomenutí. Následek je spojen s působením pachatelova jednání na objekt trestného činu vyvolávajícím jeho změnu. Změna objektu může mít podobu jeho ohrožení nebo poruchy. Následek v tom významu, tzn. jako obligatorní znak skutkové podstaty, je potřeba odlišovat od následku trestného činu, jímž se rozumí trestní sankce.

---

³² KRATOCHVÍL, V. et al. *Trestní právo hmotné: Obecná část*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 226. ISBN 978-80-7179-082-2.

³³ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 360

³⁴ Tamtéž.

³⁵ Tamtéž.

³⁶ HARVÁNEK, J. et al. *Teorie práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, s. 306–307. ISBN 978-80-7380-217-2.

Ohrožovací následek v podstatě znamená vyvolání stavu, jenž pro objekt představuje hrozbu jeho poruchy neboli stav nebezpečí. Poruchový následek si lze představit jako přímé zasažení objektu, který spočívá v jeho zprostředkované změně.³⁷

Příčinný vztah mezi jednáním a následkem představuje poslední obligatorní znak objektivní stránky trestného činu. Hraje významnou roli zejména z hlediska zániku trestní odpovědnosti.

3.3 Objekt trestného činu

Objekt přímo podmiňuje podstatu ochranné funkce trestního práva a představuje určitý zájem, vztah či hodnotu, kterou právo chrání a jakou je objekt jednáním pachatele zasažen (ohrožen, či porušen). Je tedy možno vymezit dle Kratochvíla objekt trestného činu jako „vztah či zájem na určitých hodnotách neboli právní statek, jehož ohrožení nebo poruchu způsobem a v míře předpokládané trestním zákonem je nezbytné v individuálním a celospolečenském zájmu postihnout trestně právními sankcemi, a tím jej chránit“³⁸.

Klasifikace objektů se opírá o následující hlediska: stupeň abstrakce objektu a jeho postavení ve skutkové podstatě z hlediska poskytované ochrany. Pod první hledisko třídění spadají dále objekty rodové, druhové, skupinové, individuální a konkrétní.

Objekt rodový, který je určitou konkretizací objektu obecného, poukazuje na nejdůležitější typ vztahů a zájmů chráněných trestním zákoníkem. Jedná se například o zájmy společnosti, ústavní zřízení, oprávněné zájmy fyzických a právnických osob apod. Druhový objekt představuje skupinu určitých individuálních objektů, jako jsou například lidská svoboda, svoboda pohybu, svoboda vyznání apod. Skupinový objekt lze vymezit jako objekt individuální, jenž je společný skupině skutkových podstat určitých trestných činů.

Jedná se například o majetek ve smyslu hlavy V zvláštní části trestního zákoníku. Naopak objekt individuální představuje výseč právních statků zasažený jednotlivým trestným činem.³⁹

---

³⁷ KRATOCHVÍL, V. et al. *Trestní právo hmotné: Obecná část*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 261. ISBN 978-80-7179-082-2.

³⁸ Tamtéž, s. 268.

³⁹ Tamtéž, s. 268–269.

3.4 Subjektivní stránka trestného činu

Uvedená subjektivní stránka trestného činu jej charakterizuje ve smyslu zásady trestní odpovědnosti za vinu z hlediska vnitřního, tj. psychiky pachatele. Znaky, které charakterizují subjektivní stránku trestného činu, se diferencují podobně jako znaky ostatních jiných prvků na znaky obligatorní a fakultativní.

Obligatorním znakem subjektivní stránky je zavinění, mezi fakultativní znaky řadíme motiv pachatele. Platný zákon vychází z toho, že „zavinění je psychický stav pachatele k poruše či ohrožení objektu trestného činu nebo jeho předmětu útoku, jakož i k jeho jednání uvedenému v trestním zákoně, které je vyvolávají“⁴⁰.

Složky zavinění tvoří složka vědomostní a složka volní. Vědomostní složka zavinění zahrnuje pachatelovo vnímání objektivního stavu věci, jakož i představy o něm. Volní složka zavinění znamená vůli pachatele přenesenou o jeho záměrnost na skutečnost trestněprávně relevantní.

Úmysl pachatele vychází z představ pachatele (jeho vůle) zaměřená na trestněprávně relevantní skutečnosti faktické povahy, jakož i na protiprávnost činu. S uvedeným pochopitelně souvisí i pojem nedbalosti. Tato složka vychází buď z vědomostní složky a zároveň složky volní.⁴¹

V praxi tedy mohou nastat situace, kdy pachatel věděl, že může spáchat trestnou činnost, a byl s tímto srozuměn. Jedná se o úmysl přímý. Jedná se o kladnou vůli, pachatel trestnou činnost plánoval. V případě nedbalosti nastane situace, kdy pachatele věděl, že může trestný čin spáchat, ale spáchat jej nechtěl a spoléhal na přiměřené důvody, že jej nespáchá.

V případě nevědomé nedbalosti se jedná o situaci, kdy pachatel nevěděl, že svým jednáním se může dopustit trestné činnosti, a spáchat ji nechtěl. V případě vědomé nedbalosti pachatel věděl, že může trestnou činnost spáchat a bezohledně spoléhal na důvody, že ji nespáchá. Je zde záporná vůle pachatele. Je patrné, že pokud se jedná o složku vědomostní, ta odlišuje pouze úmysl a nedbalost.

---

⁴⁰ KRATOCHVÍL, V. et al. *Trestní právo hmotné: Obecná část*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 279. ISBN 978-80-7179-082-2.

⁴¹ KRATOCHVÍL, V. et al. *Trestní právo hmotné: Obecná část*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 292. ISBN 978-80-7179-082-2.

4 VYBRANÁ VÝVOJOVÁ STADIA TRESTNÉ ČINNOSTI

Trestný čin je dokonán, jestliže jsou splněny všechny znaky daného trestného činu v zákoně uvedené. V jejich rámci rozlišujeme přípravu k trestnému činu, pokus trestného činu a dokonáný trestný čin.⁴²

Stadia trestné činnosti jsou upravena v obecné části trestního zákoníku jako již zmíněná příprava a pokus trestného činu. Ohledně dokonání nezbyvá než odkázat na část zvláštní, která obsahuje skutkové podstaty zpravidla dokonáných trestných činů, i když s některými odchylkami.

Vývojová stadia trestného činu tedy můžeme definovat jako jeho „*stupně a jejich časově rozložené páčání, které zpravidla postupuje od forem nejméně rozvinutých k nejrozvinutějším, tedy od přípravy přes pokus k dokonání*“⁴³. Podstatným pojmovým znakem vývojových stadií je jejich odstupňovanost a časově rozložené páčání trestného činu, které vychází z formy nejméně rozvinuté (příprava), postupující k formám rozvinutějším (pokus), resp. k dokonání trestného činu.

Vývojová stadia jsou omezena na úmyslné trestné činy, přičemž u přípravy k trestnému činu je tento okruh zúžený jen na zvlášť závažné zločiny, pokud tak trestní zákoník stanoví. Pokus ani příprava nedbalostního činu nepřichází v úvahu. Je třeba říci, že trestná činnost neprochází všemi stadii (příprava – pokus – dokonáný trestný čin). V některých případech jednotlivé fáze uskutečňování úmyslu spáchat trestný čin následují v tak rychlém sledu za sebou, že jejich praktické rozlišování je vyloučené.

V jiných případech se pachatel nepodaří ihned uskutečnit úmysl spáchat trestný čin, musí se na něj připravovat, studuje zvyky poškozeného, obhlíží místo spáchání činu, opatří si zbraň apod. V některých případech musí svůj pokus opakovat, potom to může trvat i týdny či měsíce, jednání pachatele prochází jedním nebo dvěma vývojovými stadii trestného činu.

„První dvě fáze, kterými jsou pojetí myšlenky dopustit se trestného činu a projev myšlenky dopustit se trestného činu, však nemají trestněprávní význam. Především pouhou

⁴² NOVOTNÝ, O a A. DOLENSKÝ. *Trestní právo hmotné I: Obecná část. 2.*, přepracované vyd. Praha: Codex, 1995, s. 144. ISBN 80-901683-2-9.

⁴³ KRATOCHVÍL, V. et al. *Trestní právo hmotné: Obecná část. 2.* vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 330. ISBN 978-80-7179-082-2.

myšlenku, ale zpravidla ani jejím projevem uvedené nelze trestním právem postihovat. Beztrestnost pouhé myšlenky nebo jejího projevu spáchat trestný čin odpovídá zásadě, že za samotný úmysl spáchat trestný čin se netrestá. U vlastní myšlenky nejsou o tomto přístupu žádné pochyby. Poněkud složitější je to u projevu myšlenky či projevu úmyslu spáchat trestný čin, který sice zásadně trestný není, ale výjimečně může být trestně postižitelný, pokud takový projev naplňuje znaky samostatného trestného činu.“⁴⁴

4.1 Příprava k trestnému činu

Přípravu jako obecnou formu dříve trestného činu, posléze jako zvlášť závažného trestného činu, zavedl trestní zákon z roku 1961. Platný trestní zákoník se v omezování trestnosti přípravy vztahuje jen na nejzávažnější typy trestných činů. V trestním zákoně je uvedeno: „*Jednání, které záleží v úmyslném vytváření podmínek pro spáchání zvlášť závažného zločinu (§ 14 odst. 3), zejména v jeho organizování, opatrování nebo přizpůsobování prostředků nebo nástrojů k jeho spáchání, ve spolčení, srocení, v návodu nebo pomoci k takovému zločinu, je přípravou jen tehdy, jestliže to trestní zákon u příslušného trestného činu výslovně stanoví a pokud nedošlo k pokusu ani dokonání zvlášť závažného zločinu*“⁴⁵ (§ 20 odst. 1 trestního zákona). Obecná trestnost přípravy u zvlášť závažných trestných činů, jak je tomu podle platné úpravy, bude nahrazena úpravou, která připouští trestnost tohoto stadia v trestné činnosti pouze v případech uvedených ve zvláštní části trestního zákoníku nebo v jiných zákonech vymezujících trestné činy, ale jen pokud jde o zvlášť závažný čin (§ 14 odst. 3).

Vychází se tedy ze zásady, že čím společensky závažnější je trestný čin, tím širší škála vývojových stadií by měla podléhat trestnosti. Toto zúžení trestnosti přípravy týkající se posuzování viny i ukládání navazujících trestních sankcí odpovídá zahraničním právním úpravám.⁴⁶

Po objektivní stránce ji charakterizují jednání k objektu individuálně určitého zvlášť závažného zločinu⁴⁷ směřující nepřímou, jež se vyznačuje nedostatkem následku

---

⁴⁴ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: Obecná část, Zvláštní část*. Praha: Leges, 2009, s. 250. ISBN 978-80-7502-380-3.

⁴⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 20 odst. 1

⁴⁶ KRATOCHVÍL, V. et al. *Trestní právo hmotné: Obecná část*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 331. ISBN 978-80-7179-082-2.

⁴⁷ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 14 odst. 3

uvedeného typu zločinu, jestliže trestní zákon u příslušného trestného činu stanoví a pokud nedošlo k pokusu ani dokonání zvlášť závažného zločinu. Po subjektivní stránce jde o jednání výlučně úmyslné.

Je patrné, že zde nenalezneme vydefinování společenské nebezpečnosti, a to v důsledku formálního pojetí trestného činu, nicméně i pro přípravu platí stejně jako pro trestný čin samotný zásada subsidiarity trestní represe. Společenská škodlivost přípravy je dána zejména povahou a závažností konkrétního, zvlášť závažného zločinu, jehož přípravu pachatel realizuje⁴⁸. Příprava může oscilovat mezi případy relativně nejméně závažnými⁴⁹ a nejzávažnějšími⁵⁰.

Další podmínkou přípravy bude její směřování k individuálně určitému, zvlášť závažnému zločinu. Trestnost přípravy je zúžena na zvlášť závažné zločiny dvoustupňovým způsobem. Stupeň první zajišťuje obecná část trestního zákoníku pojmem „zvlášť nebezpečný zločin“. Stupeň druhý lze pozorovat v části zvláštní, tedy výslovným ustanovením o tom, že příprava je trestná.

Jednání pachatele musí směřovat vůči objektu připravovaného individuálně určitého a zvlášť závažného zločinu nepřímou, tj. vzdáleně. V zákoně je uvedené označeno souslovím „vytváření podmínek pro spáchání“. Nedostatek následku je znakem deliktu jako pojmový znak přípravy.

Úmysl pachatele musí zahrnovat skutkové okolnosti v zákoně vyjmenovaných či jiných přípustných forem přípravy. V ustanovení § 20 odst. 1 TZ nalezneme neuzavřený, demonstrativní výčet nejtypičtějších zákonných forem přípravy.

Jsou jimi předně organizování zvlášť závažného zločinu, opatrování či přizpůsobování prostředků nebo nástrojů k jeho páčání. Dále sem spadá spolčení, srocení, návod nebo pomoc k takovému činu.⁵¹

Spolčení je forma přípravy, která je mlčky nebo vysloveně učiněna dohodou dvou či více osob. Zvláštní formou je organizovaná skupina. Srocení lze vysvětlit jako shluk alespoň

---

⁴⁸ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 39 odst. 2

⁴⁹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 20 odst. 1 k § 205 odst. 5, 6

⁵⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 20 odst. 1 k § 140 odst. 1, 4

⁵¹ KRATOCHVÍL, V. et al. *Trestní právo hmotné: Obecná část*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 332–333. ISBN 978-80-7179-082-2.

3 osob, k němuž došlo i bez vyslovené dohody a jenž je zaměřen k individuálně určitému násilnému trestnému činu, ke kterému má ihned dojít.⁵²

4.2 Pokus trestného činu

Jedná se o obecnou formu trestného činu, kde je pachatel za pokus trestně odpovědný i přesto, že nenaplnil všechny znaky skutkové podstaty trestného činu. Pojem pokus je vymezen v § 21 trestního zákona, a to určitými znaky. Prvním znakem je jednání nebezpečné pro společnost, které bezprostředně směřuje k dokonání trestného činu. Druhý znak zahrnuje úmysl spáchat trestný čin a třetí je nedostatkem dokonání.⁵³

Po individuální stránce se vyžaduje jednání bezprostřední, jež se vyznačuje nedostatkem následku trestného činu vzhledem k tomu, že nedošlo k dokonání trestné činnosti. Po stránce subjektivní musí jít o jednání úmyslné. Ohledně individuální určitosti trestného činu, k němuž pokus směřuje, jakož i nedostatku následku platí přiměřené výklady o přípravě, ovšem s tím rozdílem, že individuální určitost trestného činu, k němuž pokus míří, nebude vzhledem k podstatě samotného pokusu spornou otázkou jako u přípravy.

Základním znakem, jímž se po objektivní stránce odlišuje pokus od přípravy, je bezprostřednost směřování jednání pachatele k objektu trestného činu, tím k jeho dokonání.

Detailněji uvedené vymezuje judikatura v řadě nálezů.

- Pachatel započal sjednáním popsaným ve skutkové podstatě trestného činu, o jehož dokonání usiluje, začal tedy naplňovat znak objektivní stránky, ale ještě tak neučinil zcela. Zde se hovoří o počátku provádění neboli o tzv. jednání deliktním ve smyslu objektivní teorie pokusu.
- Pachatel sice ještě nezapočal s jednáním popsaným ve skutkové podstatě, ovšem jeho jednání má přesto přímý význam pro dokonání, avšak z jiných důvodů: pachatel odstraňuje poslední rozhodnou překážku bránící mu v dokonání, nebo jedná za situace, kdy mezi objektem trestného činu, jenž svým jednáním ohrožuje, a možným následkem jeho jednání je poslední překážka nerozhodná, nebo tu mezi

---

⁵² JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: Obecná část, Zvláštní část*. 2. vyd. Praha: Leges, 2010, s. 270–273. ISBN 978-80-87212-49-3.

⁵³ JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: Obecná část, Zvláštní část*. 2. vyd. Praha: Leges, 2010, s. 273–277. ISBN 978-80-87212-49-3.

jednáním a následkem není překážka žádná.⁵⁴

Judikatura dovozuje: „*O pokus trestného činu znásilnění podle § 21 odst. 1 a § 185 tr. zákoníku se jedná tehdy, když pachatel s cílem uskutečnit svůj záměr znásilnit jiného podá poškozené osobě látku, která ji měla uvést do stavu bezbrannosti. Pachatel již začal provádět trestný čin, takže se v takovém případě nemůže jednat o přípravu tohoto trestného činu*“⁵⁵ (Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 17. 7. 2014, 8 Tdo 1415/2013).

4.2.1 Druhy pokusu

Jako druhy pokusu lze uvést pokus kvalifikovaný, ukončený a neukončený. U pokusu kvalifikovaného jde o pokus, kdy pachatel, který se snaží o dokonání závažnějšího trestného činu, dokoná trestný čin jiný, zpravidla méně závažný. Příkladem může být případ, kdy se pachatel snaží dokonat zvláště závažný zločin vraždy. Čin se mu však nepodaří dokonat, ale vedle toho spáchá trestný čin těžkého ublížení na zdraví. Pachateli je v tomto případě uložen trest podle trestní sazby za pokus vraždy, protože trest za trestný čin těžkého ublížení na zdraví se pohybuje v nižších hranicích, a proto se pod pokus vraždy subsumuje. Dalším druhem je pokus ukončený.

Jde o případ, kdy pachatel vykonal vše, co chtěl a považoval za nutné, ale k předpokládanému následku přesto nedošlo. To, že k dokonání nedošlo, nezbavuje pachatele odpovědnosti za pokus trestného činu. V tomto případě nejde o dobrovolné upuštění a k dokonání činu nedošlo jen vlivem jiných skutečností nezávislých na pachatelově vůli. U neukončeného pokusu jde o případ, kde pachatel ještě neučinil vše, co pokládá za nutné k dokonání trestného činu. Zde pachatel upustil od dalšího jednání a tím zanikla jeho trestní odpovědnost, jelikož ještě nedošlo k bezprostřednímu ohrožení právem chráněného zájmu.

---

⁵⁴ KRATOCHVÍL, V. et al. *Trestní právo hmotné: Obecná část*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 332–333. ISBN 978-80-7179-082-2.

⁵⁵ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky, ze dne 17. 7. 2014, sp. zn. 8 Tdo 1415/2013

5 TRESTNÝ ČIN PROTI MAJETKU A JEHO ZNAKY, KATEGORIZACE V TRESTNÍM ZÁKONÍKU

5.1 Obecné pojednání

Majetkové trestné činy upravené v hlavě V. zvláštní části trestního zákoníku⁵⁶ jsou již tradiční součástí trestních zákoníků jak u nás, tak i v zahraničí a zaujímají v nich významné místo, neboť patří k nejčastěji páchané trestné činnosti. Pátá hlava zvláštní části trestního zákoníku i přes relativní mnohost trestných činů a specifický objekt ochrany se nedělí na oddíly. Skupinovým objektem majetkových trestných činů jsou majetkové zájmy. Vedle vlastnictví jsou touto hlavou chráněna i některá jiná majetková práva a nerušené držení či užívání věci. Rozsah chráněných zájmů je v jednotlivých ustanoveních různý.⁵⁷ Majetkové zájmy jsou objektem více jak dvou třetin majetkových trestných činů.

Hlava V. zvláštní části trestního zákoníku není členěna na oddíly. Nicméně v teoretické rovině je můžeme dělit do tří pomyslných skupin:

Pro první skupinu je typické obohacení se ke škodě cizího majetku. Typický je pro tuto skupinu trestný čin krádeže, zpronevěra, neoprávněné užívání cizí věci, podvod a další. Pro druhou skupinu je typický úmysl poškozovat cizí majetek. Sem lze zařadit trestný čin poškozování cizí věci, poškození věřitele, způsobení úpadku a další.

Pro třetí skupinu majetkových trestných činů je typické kořistění z činnosti jiné osoby. Můžeme sem zařadit podílnictví, legalizace výnosů z trestné činnosti, ale rovněž i pletichy v insolvenčním řízení.⁵⁸

5.1.1 Objekt majetkové trestné činnosti

Objektem ochrany zhruba poloviny trestných činů proti majetku je vlastnictví k cizí věci. Předmětem útoku je u nich zpravidla cizí věc, přičemž trestní právo nerozlišuje mezi věcmi movitými a nemovitými. Na základě ustanovení § 489 občanského zákoníku⁵⁹ je

---

⁵⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

⁵⁷ CHMELÍK, J. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Praha: Linde, 2010, s. 119. ISBN 978-80-7201-820-8.

⁵⁸ Tamtéž, s. 120.

⁵⁹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

věc definována jako „vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí“. Občanský zákoník rovněž definuje pojem „hodnota“, když uvádí, že se jedná o určitou částku. Majetková hodnota pohledem trestního práva je majetkové právo nebo jiná penězi ocenitelná hodnota, která není věcí. Majetkovým právem je pak jakékoli penězi ocenitelné právo.⁶⁰

5.1.2 Subjekt, subjektivní stránka majetkové trestné činnosti

Subjektem trestných činů proti majetku může být kdokoli (obecný subjekt), u některých trestných činů jím však může být pouze konkrétní nebo speciální subjekt. Například u trestného činu zpronevěry může být pachatelem pouze osoba, které byla věc jako hmotný předmět útoku svěřena. Pokud zákon stanoví, že pachatelem musí být nositel zvláštních vlastností, způsobilosti nebo postavení, stačí pokud tuto vlastnost, způsobilost má právnická osoba, jejímž jménem pachatel jedná.

Subjektivní stránka záleží zpravidla na úmyslu. Úmysl musí zahrnovat všechny znaky objektivní stránky. Zavinění z nedbalosti postačuje u trestného činu dle § 215, §221 a §224 trestního zákoníku.

5.2 Obohacovací trestné činy

Nyní se zaměřím na trestné činy, kde je základem jednání obohacovací na úkor cizího majetku.

5.2.1 Krádež

Trestný čin krádeže nalezneme v ustanovení § 205 trestního zákoníku. Krádež je dokonána tím, že si pachatel zjedná možnost s věcí volně disponovat, volně s ní nakládat s vyloučením jiné osoby.

V odstavci 1 je popsáno jednání pachatele, které je dokončeno za předpokladu, že se pachatel „zmocní“ věci. Uvedené je doplněno dalším alternativním znakem. Pachatel si tedy věc přisvojí zmocněním. Další znaky nalezneme v ustanovení písmena a) až e), kdy je definována škoda nikoliv nepatrná ve výši nejméně 5000 Kč. Dále pak jde o vloupání

---

⁶⁰ ŠÁMAL, P. et al. *Trestní právo hmotné*. 7., přepracování vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 648. ISBN 978-80-7478-616-7.

násilím, kde je existence pohrůžky násilí – násilí bezprostředního, jež musí následovat až po odcizení věci.

V neposlední řadě se jedná o zvláštní kvalifikační okolnost – lokalizační znak, při kterém půjde o trestný čin krádeže, i když nebude způsobena nikoliv nepatrná škoda.

Ze zákonného vymezení je patrné, že krádež obsahuje ve dvou odstavcích dvě odlišné a samostatné základní skutkové podstaty krádeže.⁶¹ V odstavci dva je postihováno „*přisvojení si cizí věci jejím zmocněním za podmínky, že pachatel již byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán*“⁶².

Objektem trestného činu krádeže je především vlastnictví věci, dále i držba věci, ale i jen faktické držení věci. Rozhodující je faktický stav, v jehož rámci má poškozený nebo jiný faktický držitel věc ve své moci (vlastník, nájemce, vypůjčitel, schovatel, dopravce, zástavní věřitel, ale i předchozí zloděj atd.).

Objektivní stránka je charakterizována tím, že si pachatel přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, přičemž zároveň naplní alespoň jednu z dalších podmínek uvedených v § 205 odst. 1 písm. -e) nebo odst. 2 trestního zákoníku: způsobení na cizím majetku škody nikoli nepatrné, spáchání činu vloupáním, alespoň pokus uchovat si věc bezprostředně po činu násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí, spáchání činu na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, spáchání činu na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob.

Předmětem útoku je cizí věc, za kterou se považuje ovladatelný hmotný předmět nebo ovladatelná přírodní síla. Jednání spočívá v tom, že pachatel si cizí věc přisvojí tím, že se jí zmocní, tedy odejme ji z faktické moci jiného a sobě umožní dispozici s věcí.⁶³

Zmocnit se cizí věci může pachatel buď vlastní rukou, nebo za pomoci nástroje. Pachatel rovněž může použít nástroj živý. Trestný čin je dokonán zmocněním cizí věci s úmyslem si ji přisvojit, i když pachatel krátce po činu na naléhání poškozeného odcizenou věc vrátí⁶⁴ (rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 20. 9. 2017, 7 Tdo 102/2017-II).

---

⁶¹ JELÍNEK, J. et al. *Trestní zákoník a trestní řád*. Praha: Leges, 2016, s. 303–304. ISBN 978-80-7502-106-9.

⁶² ŠÁMAL, P. et al. *Trestní zákoník*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1976–2005. ISBN 978-80-7400-428-5.

⁶³ Nejvyšší soud, ze dne 20. 9. 2017, sp. zn. 7 Tdo 102/2017-II.,

⁶⁴ Nejvyšší soud, ze dne 20. 9. 2017, sp. zn. 7 Tdo 102/2017-II.,

5.2.2 Zpronevěra

Ustanovení § 206 zahrnuje úpravu zpronevěry. V ustanovení § 206 TZ je chráněno vlastnictví nebo majetkové právo k jiné majetkové hodnotě. Věc byla svěřena, pokud byla odevzdána pachateli s tím, aby s věcí nakládal určitým způsobem, má právo a povinnost se svěřenou věcí určitým způsobem manipulovat.

Svěřená věc představuje například věc odevzdanou k vyčištění, úschově, zástavě, opatrování věci, půjčení určité věci apod. Pachatel nakládá s věcí v rozporu s účelem, pro který mu byla svěřena. Objekt je naplněn na vlastnictví nebo obdobné majetkové hodnotě, kdy si pachatel „*a) přisvojí cizí věc, která mu byla svěřena, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutí věci.*“⁶⁵

U trestného činu zpronevěry je způsobenou škodou celá skutečná hodnota zpronevěřené věci, a to i v případě, když pachatel dal na místo zpronevěřené věci jinou věc téhož druhu, ale nezastupitelnou. Nelze tu vycházet jen z hodnoty věci. Takové jednání představuje pokus o náhradu nebo částečnou náhradu škody.

Každá dispozice s věcí nebo s jinou majetkovou hodnotou proti příkazu věřitele nemůže však být považována za zpronevěru. Nespadá sem dohoda o svěření věci odporující užívání věci.⁶⁶

Nestačí ani pouhé nedodržení lhůty k vrácení svěřené věci, šlo by však o zpronevěru, pokud by pachatel odmítl věc s věřiteli vrátit. Pokud by pachatel svěřenou věc v rozporu s danou dispozicí zničil, nešlo by o trestný čin zpronevěry podle § 206, ale o úmyslné poškození cizí věci podle § 228. O trestný čin zpronevěry podle § 206 odst. 1 nejde ani tehdy, jestliže dlužník použije vypůjčené peníze k jinému účelu, než je ten, který uvedl věřiteli jako účel půjčky nebo úvěru⁶⁷.

Měl-li však takový dlužník v době, kdy si peníze půjčoval, úmysl je nevrátit, může jít o trestný čin podvodu podle § 209 odst. 1 TZ nebo v případě úvěru o úvěrový podvod podle § 211 odst. 1.⁶⁸ Zpronevěra je trestným činem, je-li způsobena na cizím majetku

---

⁶⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 206

⁶⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 207

⁶⁷ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 206

⁶⁸ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 211

škoda nikoli nepatrná. Jinak přichází v úvahu posouzení jednání pachatele jako přestupku proti majetku podle § 50 odst. 1 písm. A) přestupkového zákona. Přísnější postih je stanoven u recidivy v organizované skupině.

U trestného činu zpronevěry je vyžadován úmysl pachatele, jímž může být jen fyzická osoba, které byla věc nebo jiná majetková hodnota svěřena a která si ji neoprávněně přisvojila. Proto osoba, která si na základě předchozí dohody s pachatelem, jemuž byly např. určité věci svěřeny, tyto věci společně s ním přisvojuje, je účastníkem ve smyslu § 24 odst. 1, neboť se účastní na přisvojení svěřené věci, tedy na jednání, jež má povahu zpronevěry. Pachatelem zpronevěry nemůže být právnická osoba.⁶⁹

5.2.3 Neoprávněné užívání cizí věci

V ustanovení § 207 trestního zákoníku nalezneme zakotvení trestného činu neoprávněného užívání cizí věci. Znaky skutkové podstaty jsou dány alternativně: buď hodnota věci, nebo charakterem předmětu útoku. Ustanovení se dotýká pouze movitých věcí. Uvedené jednání je trestným činem za předpokladu, že vznikla škoda nikoliv malá.

Pachateli jde o užitek z věci, užitek z jejího používání. Nejčastějším případem „krádeže užitku“ (furtum usus) je v praxi zmocnění se cizího motorového vozidla s úmyslem se svézt a pak je opustit.⁷⁰ Předmětem útoku je zde jakákoli věc nikoli malé hodnoty, nebo motorové vozidlo bez tohoto hodnotového omezení. Za motorové vozidlo jsou považovány i traktory a pojízdne pracovní stroje.

Objektivní stránka má dvě roviny: pachatel se věci nikoli malé hodnoty nebo motorového vozidla zmocní v úmyslu ho přechodně užívat, pachatel neoprávněně takových věcí, které mu byly svěřeny, přechodně užívá a způsobí tím škodu nikoli malou na cizím majetku.⁷¹

V prvním případě jde o tzv. krádež užitku a v druhém případě o tzv. zpronevěru užitku. Nespadá sem přechodné použití cizího domu nebo chaty k přespání, neboť se jí pachatel ani nezmocnil, ani mu nebyla svěřena. Přechodně věc užívat znamená disponovat s ní dočasně a po relativně krátkou dobu. Jinak by nešlo o užívání přechodné, ale trvalejšího charakteru, které je příznačné pro užívání věci vlastníkem nebo oprávněným držitelem. Užívání věci po delší dobu by tedy bylo nutno považovat již za přisvojení ve smyslu

⁶⁹ ŠÁMAL, P. et al. *Trestní zákoník*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2208. ISBN 978-80-7400-428-5.

⁷⁰ ŠÁMAL, P. et al. *Trestní zákoník*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2028. ISBN 978-80-7400-428-5.

⁷¹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 207 odst. 1.

krádeže nebo zpronevěry. Obě formy jednání jsou úmyslné. Škoda nikoli malá je škoda ve výši nejméně 50 000 Kč, což vyplývá z výkladového pravidla v § 138 odst. 1b pro určení hranic výše škody.⁷² Další vyšší hranicí u trestného činu neoprávněného užívání cizí věci je značná škoda.⁷³

Pachatelem může být v první části odst. 1 kterákoli fyzická osoba a v druhé části odstavce jen ten (fyzická osoba), komu byla cizí věc nikoli malé hodnoty nebo motorové vozidlo svěřena.

5.2.4 Neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru

Zakotvuje ustanovení § 208 TZ. Dvě samostatné základní skutkové podstaty obsahuje ustanovení § 208. V prvním odstavci – jde o protiprávní obsazení nebo užívání domu, bytu nebo nebytového prostoru jiného, tedy jde v podstatě o obdobu neoprávněného užívání cizí věci, přičemž v § 207 jde o takové užívání movitých věcí, zatímco v § 208 jde o nemovitosti a v druhém odstavci – jde o neoprávněné bránění jiné osobě v užívání domu, bytu nebo nebytového prostoru, k jehož užívání je oprávněna, tedy jde v zásadě o opačnou situaci než v odstavci 1. Objektem trestného činu podle § 208 odst. 1 je především vlastnictví domu, bytu nebo nebytového prostoru, zejména pokud jde o výkon některých oprávnění s jejich vlastnictvím spojených.

Protiprávním obsazením je jakékoli vniknutí a setrvání v domě, bytě nebo nebytovém prostoru jiného bez právního důvodu. Zpravidla půjde o tzv. nastěhování se do uvedených objektů, které jsou v době jejich obsazení volné, tedy neobsazené. Protiprávním užíváním se rozumí setrvání v domě, bytě nebo nebytovém prostoru jiného bez právního důvodu.

Po subjektivní stránce se vyžaduje úmysl. Pachatelem může být kterákoli fyzická osoba (obecný subjekt), nemůže jí být právnická osoba.

5.2.5 Podvod a zvláštní případy podvodu

Objektem trestného činu podvodu (§ 209) je majetek. Zvláštními případy podvodu jsou pojistný podvod (§ 210), úvěrový podvod (§ 211) a dotační podvod (§ 212). Objektem těchto obohacovacích trestných činů je rovněž majetek, ale trestněprávní ochrana se mu

---

⁷² Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 138 odst. 1 písm. b

⁷³ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 138 odst. 1 písm. d

v těchto ustanoveních poskytuje v užším rozsahu, a to jen před specifickými útoky v rámci majetkových vztahů.

Podvod je charakterizován vyvoláním anebo využitím omylu jiné osoby a rovněž „zamlčením podstatné skutečnosti“. O podvod půjde jen tehdy, pokud vyvoláním nebo využitím omylu nebo zamlčení podstatných skutečností směřuje ke zmenšení majetku, které má přinést obohacení pachatele nebo jiné osoby. Předmětem útoku je cizí majetek. Uvedení v omyl představuje jednání, kterým pachatel předstírá okolnosti, které nejsou v souladu se skutečným stavem věci.⁷⁴

Mezi omylem u podváděné osoby, majetkovou dispozicí, kterou provede oklamáný, a na základě ní vzniklou škodou u poškozeného a obohacením pachatele, musí být příčinná souvislost. Čin je dokonán obohacením pachatele nebo někoho jiného. Pachatelem může být kterákoli fyzická nebo právnická osoba. Po subjektivní stránce je třeba úmyslu.

Pojistný podvod (§ 210) obsahuje dvě samostatné základní skutkové podstaty, z nichž první obsahuje ještě tři alternativy a druhá dvě alternativy. Objektivní stránka trestného činu pojistného podvodu spočívá v tom, že pachatel v souvislosti s uzavíráním nebo změnou pojistné smlouvy uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje, tato skutková podstata poskytuje ochranu cizího majetku v souvislosti s řádným sjednáváním pojistných smluv, likvidací pojistných událostí a poskytováním pojistného plnění.

V další části v úmyslu opatřit sobě nebo jinému prospěch vyvolá nebo předstírá událost, s níž je spojeno právo na plnění z pojistné události. Objektem je tu tedy ochrana majetkových zájmů pojistitelů poskytujících plnění na podkladě uvedených událostí. Tedy v konečném důsledku jde opět o cizí majetek. Pachatelem je zde fyzická nebo právnická osoba.⁷⁵

Úvěrový podvod (§ 211) je vymezen ve dvou samostatných skutkových podstatách. Objektivní stránka zde spočívá v tom, že pachatel při sjednávání úvěrové smlouvy nebo při čerpání úvěru uvede nepravdivé informace a bez souhlasu věřitele v nikoliv malém rozsahu použije prostředky získané účelovým úvěrem na jiný než určený účel.

---

⁷⁴ JELÍNEK, J. et al. *Trestní zákoník a trestní řád*. Praha: Leges, 2016, s. 312–315. ISBN 978-80-7502-106-9.

⁷⁵ ŠÁMAL, P. et al. *Trestní zákoník*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 674–676. ISBN 978-80-7400-428-5.

V prvním z nich poskytuje ochranu majetku a majetkových práv věřitelů, ale i dlužníkům. Pachatelem úvěrového podvodu může být kterákoli fyzická nebo právnická osoba. Dotační podvod (§ 212) je rovněž vymezen dvěma samostatnými základními skutkovými podstatami.

Subjektivní stránka vyžaduje zavinění a pachatelem zde může být kterákoli fyzická a právnická osoba.⁷⁶

5.2.6 Provozování nepoctivých her a sázek

Uvedený trestný čin je zákonodárcem začleněn do ustanovení § 213 TZ.⁷⁷ Primárním objektem tohoto trestného činu je zájem na poctivém a rovném provozování peněžních nebo jiných obdobných her či sázek. Sekundárním objektem je cizí majetek. Objektivní stránka spočívá v provozování peněžní nebo jiné výhry všem účastníkům.

Nejvyšší soud ze dne 19. 11. 2009, 8Tdo 1237/2009, upřesňuje: pro posouzení, zda jsou naplněny zákonné pojmy „hra“ a „výhra“ ve smyslu § 250c odst. 1 tr. zák. o trestném činu provozování nepoctivých her a sázek (nyní § 213), nelze vycházet z jejich vymezení v ustanovení § 1 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů, neboť předmětem trestního postihu podle citovaného ustanovení trestního zákona jsou jen takové hry (sázky), které pachatel neprovozuje (a ani nemůže provozovat) podle zákona o loteriích a jiných podobných hrách, protože jejich pravidla nezaručují všem účastníkům rovné možnosti výhry.⁷⁸

Pachatelem může být provozovatel hry, ale nikoliv její účastník, protože ten zde bude osobou poškozenou. Z hlediska subjektivní stránky je vyžadováno úmyslné zavinění. Úmysl zahrnuje skutečnost, že pravidla hry nebo sázky nejsou zaručena všem účastníkům stejně, tedy stejné rovné možnosti výhry.

5.2.7 Zatajení věci

Objektem je vlastnické právo k věci. Předmětem útoku je cizí věc nebo jiná majetková hodnota nikoli nepatrné hodnoty, tj. její hodnota dosahuje nejméně 5 000 Kč. Objektivní stránka spočívá v tom, že si pachatel přisvojí cizí věc nebo jinou majetkovou hodnotu.

---

⁷⁶ Tamtéž, s. 678–679.

⁷⁷ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 213

⁷⁸ Nejvyšší soud, ze dne 19. 11. 2009, sp. zn. 8 Tdo 1237/2009

Subjektem zde může být kdokoli a z hlediska subjektivní stránky je vyžadováno úmyslné zavinění.⁷⁹

5.3 Poškození u trestných činů

Do této skupiny řadíme trestné činy, jejichž úmyslem je poškozovat cizí majetek. Patří sem trestný čin poškozování cizí věci⁸⁰, poškození věřitele⁸¹, způsobení úpadku⁸² a zneužití vlastnictví.⁸³

5.3.1 Porušení povinnosti při správě cizího majetku

Ustanovení se vztahují na osoby, jimž bylo svěřeno zákonem nebo rozhodnutím soudu opatrovat nebo spravovat cizí majetek.

Trestní odpovědnost za tzv. nevěrnou správu úmyslnou podle § 220 nebo nedbalostní podle § 221 se uplatní vůči osobám, jimž bylo na základě zákona nebo rozhodnutím soudu svěřeno opatrování nebo správa cizího majetku. Použije se všude tam, kde došlo ke způsobení škody na spravovaném majetku, ale nelze prokázat, že by takové osoby ve své funkci obohatily sebe nebo cizího. Trestný čin porušení povinnosti je rovněž subsidiární ke zpronevěře dle § 206 trestního zákoníku.

Objektem obou alternativ trestného činu je cizí majetek. Chráněn je tu také zvláštní vztah důvěry. Ta je dána mezi tím, jehož majetek je spravován, a tím, kdo jej spravuje.

Objektivní stránka v případě úmyslného trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku dle § 220 TZ spočívá v tom, že pachatel poruší dle zákona mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost opatrovat nebo spravovat majetek a tím jinému způsobí škodu nikoliv malou.

Porušení povinnosti opatrovat nebo spravovat cizí majetek spočívá v tom, že pachatel jedná v rozporu s obecným nebo konkrétním vymezením obsahu takové povinnosti. Rozsah práv a povinností pachatele je třeba vždy zkoumat s přihlédnutím k různým

---

⁷⁹ CHMELÍK, J. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Praha: Linde, 2010, s. 135. ISBN 978-80-7201-820-8.

⁸⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 228

⁸¹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 222

⁸² Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 224

⁸³ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 229

okolnostem a skutečností, které zakládají povinnost opatrovat a spravovat cizí majetek.

84

Uvedeným trestným činem byla spáchána škoda nikoli malá, čímž se rozumí škoda nejméně 25 000 Kč. Škoda zde může spočívat nejen v přímém zmenšení opatrovaného nebo spravovaného majetku (například promlčení pohledávky, poškození věci v důsledku její nedostatečné údržby apod.), tak i v tom, že nenastane očekávaný přírůstek na majetku, jehož by při vynaložení řádné péče o opatrovaný majetek bylo možno dosáhnout (například ušlý zisk).

Pachatelem může být fyzická osoba jako speciální subjekt, tedy ten, kdo je nositelem zákonem uložené nebo smluvně převzaté povinnosti opatrovat nebo spravovat cizí majetek, který mu byl za tímto účelem svěřen. Nemůže jím být však osoba právnická.⁸⁵

Po subjektivní stránce se vyžaduje úmysl, který se musí vztahovat, a to jak na porušení povinnosti opatrovat nebo spravovat cizí majetek, tak i na způsobení škody nikoliv malé.

5.4 Neoprávněné užívání

Do této skupiny majetkových trestných činů řadíme ty, u kterých je typické kořistění z činnosti jiné osoby.

5.4.1 Podílnické trestné činy a trestné činy postihující legalizaci výnosů

Jedná se o ustanovení § 214 a § 215 TZ, které zahrnují podílnictví a legalizace výnosů z trestné činnosti v ustanovení § 216 a § 217 TZ. Podílnictví představuje ukrytí nebo převedení věci pocházející z trestné činnosti spáchané jinou osobou na sebe nebo na jiného, nebo to, co bylo za takovou věc pořízeno. Podílnictví napomáhá tomu, aby zůstal beze změny stav vytvořený základním (hlavním) trestným činem (např. trestným činem krádeže podle § 205 nebo nepřímého úplatkářství § 333), na který podílnictví navazuje.

Objektivní stránka spočívá u podílnictví v úmyslném jednání pachatele, který „*ukryje, na sebe nebo na jiného převede anebo užívá*“⁸⁶. Subjektem podílnictví je osoba rozdílná od

---

⁸⁴ CHMELÍK, J. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Praha: Linde, 2010, s. 136. ISBN 978-80-7201-820-8.

⁸⁵ ŠÁMAL, P. et al. *Trestní právo hmotné*. 7., přeprac. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 196. ISBN 978-80-7478-616-7.

⁸⁶ Zákon č. 40/2009 Sb. § 214 odst. 1, trestní zákoník, In: Sbírká zákonů. 6. 1. 2015.

pachatele základního trestného činu, tedy kdokoli, kdo se dopustí uvedeného jednání. Z hlediska subjektivní stránky je vyžadováno úmyslné jednání.

Legalizací výnosů z trestné činnosti je chápáno použití nebo jiné nakládání s výnosem nebo majetkem, který pochází – nebo je důvodné podezření, že pochází – z trestné činnosti nebo účasti na páchání trestné činnosti v ČR ale i v zahraničí.⁸⁷

---

⁸⁷ CHMELÍK, J. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Praha: Linde, 2010, s. 135. ISBN 978-80-7201-820-8.

PRAKTICKÁ ČÁST

6 MAJETKOVÁ TRESTNÁ ČINNOST V DOBĚ NOUZOVÉHO STAVU

Nouzový stav představuje mimořádnou dobu, která má značné dopady mimo jiné i v oblasti páchaní majetkové trestné činnosti. Za páchaní majetkových trestných činů v době nouzového stavu, který byl vyhlášen v důsledku události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, stanoví zákon vyšší trestní sazby. Je potřeba si uvědomit škodlivost předmětných trestných jednání, neboť právě v této době je potřeba směřovat veškeré lidské zdroje k odstranění extrémně škodlivého stavu.

6.1 Trestněprávní dopad úvahou *de lege ferenda*

Soud může skutečnost, že v případě majetkové trestné činnosti, která byla spáchána v době nouzového stavu, posoudit jako přitěžující okolnost, která odůvodňuje použití vyšší trestní sazby. Podle § 42 písm. j) TZ „*soud jako k přitěžující okolnosti přihlédne zejména k tomu, že pachatel spáchal trestný čin za krizové situace, živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život, veřejný pořádek nebo majetek, nebo na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace*“. Přitěžující okolnost zde spočívá ve spáchání trestného činu za určité situace (krizová situace, živelní pohroma, jiná nebezpečná událost) nebo na určitém území (kde byla v době činu prováděna nebo již dříve byla provedena evakuace osob a majetku).

Krizovou situací se rozumí mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému⁸⁸, kdy je narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu.⁸⁹ Podle čl. 5 ústavního zákona č. 110/1998 Sb.,⁹⁰ o bezpečnosti České republiky, může vláda vyhlásit nouzový stav v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví, majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.

⁸⁸ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

⁸⁹ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), § 2 písm. b).

⁹⁰ Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.

Pokud by pachatel tento trestný čin nespáchal v době vyhlášeného nouzového stavu, hrozil by mu trest odnětí svobody ve výši do dvou let. Pokud je ovšem stejný čin spáchán během nouzového stavu, hrozí mu podle § 205 odst. 4 písm. b) TZ až osmiletý trest odnětí svobody. Použití vyšší trestní sazby je umožněno dále u trestného činu zpronevěry⁹¹, podvodu⁹² a lichvy.⁹³

Zákonem je tak stanovena u některých trestných činů okolnost, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby. Jedná se o § 205 odst. 1 písm. e), odst. 4 písm. b), § 206 odst. 4 písm. c), § 209 odst. 3 písm. c) trestního zákoníku.

Současný legislativní stav uvozuje, že přitěžující okolnost je u spáchané trestné činnosti spojena s vyhlášením nouzového stavu. S uvedeným si dovoluji nesouhlasit. Přitěžující okolnost pouze s odkazem na vyhlášení nouzového stavu by neměla být jedinou z posuzovaných okolností. Je důležité zohlednit další úvahy týkající se například způsobu páchaní trestné činnosti, role pachatele, okolností, které pachatele k páchaní trestné činnosti vedly a mnohé další. Šámal v komentáři dodává, že „*pro aplikaci této konkrétní přitěžující okolnosti je rozhodující, jestli nouzový stav přispěl ke spáchaní trestného činu nebo pachatel tento stav využil při jeho páchaní či mu nouzový stav trestní jednání usnadnil nebo z něj měl prospěch*“⁹⁴. Skutečnost, že trestná činnost byla spáchána v době nouzového stavu, nemůže být důvodem (jediným), který postačuje k využití přitěžující okolnosti.

Bývalý nejvyšší státní zástupce Pavel Zeman je však opačného názoru.⁹⁵ Argumentace nejvyššího státního zástupce se opírá o důvody chráněného zájmu – v době trvání nouzového stavu. Nejvyšší státní zastupitelství předpokládá, že orgány činné v trestním řízení se zabírají dodržováním stanovených pravidel veřejného pořádku. Obecná kriminalita je upozaděna.

---

⁹¹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 206.

⁹² Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 209.

⁹³ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 218.

⁹⁴ ŠÁMAL, P. et al. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 563. ISBN 978-80-7478-616-7.

⁹⁵ ZEMAN, P. *Sdělení NSZ k otázkám trestní odpovědnosti během nouzového stavu*. [online]. 13. 3. 2020 [cit. 2021-05-17]. Dostupné z: <http://www.nsz.cz/index.php/cs/tiskove-zpravy/2541-sdleni-nsz-k-otazka-m-trestni-odpovdnosti-bhem-nouzoveho-stavu>.

Medializovaný byl případ muže, který ukradl v loňském roce v době vyhlášeného nouzového stavu housky.⁹⁶ Muž odcizil celkem pět kusů pečiva. Pro úplnost je nutno dodat, že byl v minulosti za obdobný čin třikrát odsouzený a v době spáchání dalšího trestného činu byl v podmínce. Pachatel trestného činu krádeže housek byl recidivista a uvedený čin se posuzoval dle odstavce dva. Podle této samostatné skutkové podstaty se krádeže dopustí pachatel, který si присvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a zároveň byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán. V případě, že by pachatel neopakoval trestnou činnost a spáchal by tento skutek poprvé, v době mimo nouzový stav by se jednalo o přešupek⁹⁷, nikoliv trestný čin. Jednáním zmiňovaného pachatele byla naplněna kvalifikovaná skutková podstata trestného činu krádeže. V daném případě se jedná o ustanovení § 205 odst. 4 trestního zákoníku. Uvedený čin byl spáchán za nouzového stavu.

Profesor Jelínek uvedl, že státní zástupce měl možnost trestní stíhání zastavit podle § 172 odst. 2 písm. c) zákona č. 141/1961 Sb., zákona o trestním řízení soudním (trestní řád) pro nedostatek společenské závažnosti.⁹⁸ S ohledem na „společná ustanovení § 88 trestního zákona“⁹⁹ uváděl, že „okolnosti, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby, se přihlédne jen tehdy, jestliže pro svou závažnost podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost“¹⁰⁰. Toto ustanovení by tedy mohlo představovat řešení například i v případě krádeže pečiva v nouzovém stavu, pokud by totiž čin nebyl považován za společensky škodlivý, § 205 odst. 4 TZ u trestného činu krádeže by se neaplikoval.

Pouhá časová souvislost s vyhlášením nouzového stavu by rozhodně neměla být jediným důvodem, který by vedl k aplikaci přitěžující okolnosti.

Na uvedené upozorňoval již v roce 2009 Říha, když uvedl: „Zákonodárce v ustanovení § 205 TrZ zcela nově formuloval novou okolnost zakládající trestní odpovědnost za

---

⁹⁶ VESELOVSKÝ, M. Vězení za krádež pěti housek? Je to neadekvátní trest, nejde o rabování, říká Jelínek. [online]. 7. 7. 2020 [cit. 2021-05-17]. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/dvttv/vezeni-za-kradez-peti-housek-je-to-neadekvatni-nejde-o-rabov/r~6309e8d4c06011ea9d74ac1f6b220ee8>.

⁹⁷ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

⁹⁸ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

⁹⁹ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

¹⁰⁰ Tamtéž.

krádež bez ohledu na hodnotu věci, a sice v § 205 odst. 1 písm. e) TrZ okolnost, že čin byl spáchán „na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob“.

V důvodové zprávě k tomu uvádí, že tímto chtěl postihnout jednání v místech s velmi ztíženou ochranou majetku, kdy pachatel využívá této zvláštní situace a projevuje svou zvláštní bezohlednost zasluhující přísnější postih. Taková pohnutka je jistě chvályhodná, nicméně jakékoliv rozšiřování podmínek trestní odpovědnosti za krádež bez ohledu na hodnotu odcizené věci při současném zavedení formálního pojetí trestného činu (ovšem na druhou stranu s výkladovým pravidlem § 12 odst. 2 TrZ) se jeví jako nanejvýše diskutabilní (a též v rozporu s dekriminlizací a depenalizací proklamovanou věcným záměrem trestního zákoníku).¹⁰¹

6.2 Nejvyšší soud – stěžejní judikát

Nejvyšší soud ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021¹⁰² judikoval případ páchaní majetkové trestné činnosti spáchané v době nouzového stavu. Soud upozorňuje, že odkaz na ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku musí být využit jen za předpokladu, že je přímá souvislost mezi krádeží a nouzovým stavem. Soud přímo definuje, že „*může jít o různou souvislost, spočívající například v tom, že pachatel přímo využije či zneužije ke krádeži existující událost, anebo mu taková událost umožní či usnadní spáchání trestného činu, popřípadě pachatel počítá s tím, že v důsledku této události či opatření vyvolaných k jejímu řešení nebo zvládnání nebude odhalena jeho trestná činnost, respektive nebude zjištěn a dopaden*“¹⁰³. Nejvyšší soud ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021, je toho názoru, že „*jinak celkem bagatelní krádeže, které by vzhledem k minimální výši způsobené škody byly jen přestupkem a trestným činem, jsou zejména vzhledem k recidivě pachatele (§ 205 odst. 2 trestního zákoníku), rozhodně ve všech případech nevyžadují exemplární trestání a automatické zvyšování sazby trestu odnětí svobody*“¹⁰⁴. Nejvyšší soud ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021 dále „*zdůrazňuje, že kvalifikovaná skutková podstata trestného činu krádeže podle ustanovení § 205 odst. 2, odst. 4 písm. b) trestního zákoníku může být naplněna v případě „události*

¹⁰¹ ŘÍHA, J. Nové pojetí trestného činu krádeže. *Trestněprávní revue*. 2009, č. 10, s. 291. ISSN 1213-5313.

¹⁰² Nejvyšší soud, ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021.

¹⁰³ Tamtéž.

¹⁰⁴ Tamtéž.

vážně ohrožující život nebo zdraví lidí“ bez ohledu na to, zda byl, anebo nebyl vládou nouzový stav vyhlášen“¹⁰⁵.

Uvedené by se dle Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. Zn. 15 Tdo 110/2021, využilo v případě, že by majetková trestná činnost souvisela s krádeží například ochranných prostředků (roušky, respirátory), případné dezinfekce apod. Zde by se trestný čin dotýkal předmětů souvisejících s nouzovým stavem a představoval by zvláště důležitou situaci, která je hodna toho, aby byla ochráněna trestním právem.

6.2.1 Aktuální vývoj

V srpnu 2021, kdy docházelo k dokončování předložených podkladů, jsem zaznamenal postoj soudů, který jde směrem výše zmíněného rozsudku. Nejvyšší soud ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021¹⁰⁶, zrušil několik podobných trestů za drobnější krádeže. V jednom případě se jednalo o krádež vibrátoru v drogerii DM, v jiném případě šlo o krádež housek v supermarketu aj. Soudy jednoznačně dospívají k názoru, že ne každá krádež v době nouzového stavu má být postihována přísněji. Soudy opírají své tvrzení o skutečnosti, že pokud provedení krádeže nesouvisí s mimořádnou situací, lze za ně ukládat mírnější tresty.¹⁰⁷

Zlodějů se v době nouzového stavu zastal dokonce Ústavní soud České republiky. Recidivista se obrátil na Ústavní soud se svou stížností proti trestu 28 měsíců, kdy v obchodě ukradl věci v hodnotě 2 tisíc korun českých. Podle Ústavního soudu je nepřijatelné, aby se více než rok trestaly přísněji pouze krádeže, ale ostatní sazby se nijak neměnily. Soudkyně Ústavního soudu Tomková ze dne 3. 8. 2021, TZ 50/2021, uvedla, že *„ve svém důsledku by to znamenalo, že na území České republiky více než rok byla každá krádež zločinem s trestní sazbou od dvou do osmi let odnětí svobody, aniž by trestní sazby většiny ostatních trestných činů byly tak razantně zvýšeny. Takový výklad se jeví jako neudržitelný, a to právě i ve světle výkladu zastávaného velkým senátem, jenž mimo jiné upozornil i na okolnosti přijetí takové právní úpravy, která měla reagovat na dřívější*

---

¹⁰⁵ Tamtéž.

¹⁰⁶ Nejvyšší soud, ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021.

¹⁰⁷ ČTK. *Muž nemusí jít za krádež vibrátoru v nouzovém stavu do vězení.* [online]. 23. 7. 2021 [cit. 2021-08-09]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/muz-nemusi-jit-za-kradez-vibratoru-v-nouzove-m-stavu-do-vezeni-170390>.

*situace, typicky povodně, v nichž pachatelé využívali mimořádné okolnosti k páchaní krádeží*¹⁰⁸.

Je tedy zřejmé, že automatické využití vyšší trestní sazby u trestného činu krádeže, který by za normálních okolností nebyl trestným činem, odporuje zásadě, že trestní postih (sankce) se musí využívat jako poslední možnost při trestání pachatele.¹⁰⁹ Ustanovení § 205 odst. 4 písm. b) trestního zákoníku nelze automaticky aplikovat na každou krádež spáchanou za nouzového stavu vyhlášeného v souvislosti s pandemií koronaviru, jak konstatoval Ústavní soud.

---

¹⁰⁸ ČESKÁ REPUBLIKA. *IV. ÚS 767/21: Nález Ústavního soudu*. [online]. 20. 7. 2021 [cit. 2021-08-09]. Dostupné z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/2021/IV._US_767_21_an.pdf.

¹⁰⁹ ČESKÁ REPUBLIKA. *IV. ÚS 767/21: Nález Ústavního soudu*. [online]. 20. 7. 2021 [cit. 2021-08-09]. Dostupné z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/2021/IV._US_767_21_an.pdf

7 KOMPARACE

Vzhledem k četnosti majetkových trestných činů se bude tato kapitola věnovat komparaci vybraného trestného činu v původní a současné úpravě. Vzhledem k tomu, že nejčastějším majetkovým trestným činem je bezpochyby krádež, vybral jsem právě ji.

Nejprve se však zaměřím na obecné pojednání k dané problematice.

7.1 Obecné pojednání

Původní trestní zákon¹¹⁰ upravoval majetkové trestné činy v hlavě IX zvláštní části. Nový trestní zákoník¹¹¹ přinesl novou koncepci systematiky trestných činů. V trestním zákoně z roku 1961 byly trestné činy proti majetku zařazeny do hlavy deváté, ustanovení § 247 až § 258, tedy až v závěru zvláštní části trestního zákona. V novém trestním zákoníku jsou postaveny do popředí dle své důležitosti, významu. Uzavírají výčet trestných činů zasahujících do základních lidských práv a integrity člověka.

Důvodová zpráva k současnému trestnímu zákoníku uváděla, že vzhledem k poměrně častým novelizacím majetkových trestných činů od roku 1990, kterými bylo reagováno na společenské změny a vývoj v oblasti jejich páčání, doznala znění jednotlivých skutkových podstat poměrně malých změn. Zásadním způsobem byly upřesněny okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby navazující na základní skutkové podstaty jednotlivých trestných činů, aby bylo možno lépe postihnout všechna typově závažnější jednání, která se v praxi obvykle vyskytují.¹¹²

Na první pohled je zřejmé, že bylo provedeno mnoho zásadních změn. Nový trestní zákoník přinesl postih nedbalostního jednání u majetkových trestných činů, kdy kromě původního podílnictví z nedbalosti byly nově zakotveny skutkové podstaty legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti nebo např. porušování povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti. O správnosti tohoto trendu nejsem přesvědčen.

---

¹¹⁰ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

¹¹¹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

¹¹² VLÁDA ČR. *Závěrečná zpráva RIA k novele trestního zákoníku*. [online]. © 2021 [cit. 2021-06-03]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/ria/database/Zaverecna-zprava-RIA-k-novele--trestnih-o-zakonika.pdf>.

Nově je v trestním zákoníku zaveden pojem „hrubá nedbalost“, který však není použit u všech nedbalostních majetkových trestných činů.

Zcela nově byla zavedena skutková podstata dotačního podvodu (§ 212) a skutková podstata postihující počítačovou kriminalitu – neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací (§ 230), opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat (§ 231) a poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti (§ 232).¹¹³ Nově byly upraveny rovněž trestné činy úpadkové, tj. trestné činy postihující protiprávní jednání v souvislosti s úpadkem a insolvenčním řízením dle zák. č. 182/2006 Sb., který nabyl účinnosti 1. 1. 2008.

Z majetkových trestných činů byla vyňata skutková podstata neoprávněného držení platební karty (§ 249b), která byla nově nazvána jako neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku (§ 234 tr. zák.) a zařazena do hospodářských trestných činů. Podstatně byla přepracována a rozšířena, aby lépe reagovala na danou trestnou činnost, a neurčitý kritizovaný pojem platební karta byl nahrazen pojmem platební prostředek. Výstižnější přeformulování a zachování této skutkové podstaty splňuje požadavek rámcového rozhodnutí Rady ze dne 28. 5. 2001 o potírání podvodů a padělání bezhotovostních platebních prostředků (2001/413/SVV).¹¹⁴

Trestní zákoník obecně zpřísnil tresty za trestné činy, ale u majetkové trestné činnosti tomu je naopak. Došlo ke snížení horní hranice trestní sazby u trestu odnětí svobody u kvalifikovaných skutkových podstat, a to v průměru o dva roky (krádež, zpronevěra, podvod, pojistný podvod, úvěrový podvod, podílnictví, podílnictví z nedbalosti, pletichy v insolvenčním řízení, poškození cizí věci). Pouze u kvalifikované skutkové podstaty poškození věřitele došlo ke zvýšení horní hranice trestu odnětí svobody ze tří na pět let (odst. 3) a dolní hranice ze dvou na tři roky (odst. 4).

Recidiva je výslovně zavedena jako kvalifikovaná skutková podstata u řady majetkových trestných činů.

---

¹¹³ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

¹¹⁴ EVROPSKÁ UNIE. *Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 28. května 2001 o potírání podvodů a padělání bezhotovostních platebních prostředků*. [online]. 2. 6. 2001 [cit. 2021-08-10]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:32001F0413>.

7.1.1 Krádež

Trestný čin krádeže byl upraven v ustanovení § 247 trestního zákona. Vymezení skutkové podstaty trestného činu je nastaveno stejně jako v současném trestním zákoníku. Krádež byla vymezena do čtyř odstavců, současné pojetí upravilo odstavců šest.

Odstavec 1 *„kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a) způsobí tak škodu nikoli nepatrnou, b) čin spáchá vloupáním, c) bezprostředně po činu se pokusí uschovat věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí, d) čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo e) byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem nebo propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty“*.¹¹⁵

Současné pojetí krádeže v ustanovení § 205 odst. 1 je totožné, odlišné je písmeno e) *„čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob“*¹¹⁶. Odlišná je rovněž výměra trestu: *„bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty“*¹¹⁷. Je zřejmé, že zde byl vypuštěn peněžitý trest jako jeden z trestů za spáchanou krádež.

Trestní zákoník rozšířil důvody skutkové podstaty trestného činu krádeže, na jejichž základě je postihováno přisvojení si cizí věci jejím zmocněním se bez ohledu na výši způsobené škody, o další důvod, a to došlo-li k němu *na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace*, tedy v místě, kde je z tohoto důvodu velmi ztížena ochrana majetku, přičemž pachatel zde využívá této situace a projevuje zvláštní bezohlednost, která si zaslouží trestní postih bez ohledu na výši způsobené škody. Tím zákoník reagoval i ve spojení se zvlášť přitěžující okolností podle odst. 4 písm. b) na mimořádně závažnou trestnou činnost, jež nebyla v minulosti ojedinělá a spočívala v rabování např. při povodních či podobných krizových situacích.¹¹⁸

Odstavec 2 – *„odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu nikoliv malou“*¹¹⁹.

¹¹⁵ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

¹¹⁶ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 205 odst. 1 písm.e).

¹¹⁷ Tamtéž.

¹¹⁸ ŠÁMAL, P. et al. *Trestní zákoník*. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 1784–1809. ISBN 978-80-7400.

¹¹⁹ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

Současné pojetí – „*Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za čin uvedený v odstavci 1 v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta*“¹²⁰. Nově zákon přísněji postihuje pachatele, který se dopustil recidivy trestného činu krádeže, přičemž vedle této recidivy vázané na odsouzení nebo potrestání v době posledních tří let před spácháním činu nevyžaduje splnění žádné další podmínky, tedy ani způsobení škody na cizím majetku nikoli nepatrné (5 000 Kč). Proto podle této skutkové podstaty lze postihnout recidivujícího pachatele bez ohledu na posuzovaným skutkem způsobenou výši škody. Původní úprava vyžadovala škodu nikoliv malou s odkazem na § 89 odst. 11 trest. zák.¹²¹ Dané ustanovení neobsahuje kvalifikovanou skutkovou podstatu trestného činu krádeže, nýbrž samostatnou obměnu skutkové podstaty v ust. § 205 odst. 1 tr. zákoníku, kde recidiva působí jako okolnost zakládající trestní odpovědnost.

Odstavec 3 – „*odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny nebo, b) způsobí takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek*“¹²². Současně je odstavec 3 nastaven – „*Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu*“¹²³. Větší škodou je částka ve výši nejméně 50 000 Kč, což vyplývá z výkladového pravidla v § 138 odst. 1 pro určení hranic výše škody.

Odstavec 4 zněl původně: „*odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.*“¹²⁴ Nynější úprava: „*Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny, b) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.*“¹²⁵ Zde je patrné snížení trestní sazby.

---

¹²⁰ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 205 odst. 1

¹²¹ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

¹²² Tamtéž.

¹²³ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 205 odst. 3

¹²⁴ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

¹²⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, § 205 odst. 4

Odstavec 5 a 6 je zařazen nově. Původní úprava jej nezahrnovala. Odstavec 5 se dotýká škody velkého rozsahu nebo je nově zařazena možnost „spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312)“.

Odstavec 6 zakotvuje trestnost přípravy. Příprava není obecnou formou trestné činnosti, a proto musí trestní zákoník ve zvláštní části její trestnost u příslušného trestného činu stanovit.

8 JUDIKATURA

Judikatura v oblasti majetkové trestné činnosti je opravdu velmi četná, neboť se jedná o trestnou činnost nejčastěji páchanou, jak už jsem několikrát zmínil.

Judikatura vhodně doplňuje zákonná ustanovení.

8.1 Stanovení výše škody

Nejvyšší soud ze dne 21. 8. 2001, 4 Tz 171/2001, ve svém rozsudku judikoval, že „pro stanovení výše škody, která je zákonným znakem trestných činů proti majetku, je třeba opatřit dostatečné podklady v provedeném dokazování a nelze vycházet jen z údajů poskytnutých poškozenou osobou. To platí bez ohledu na skutečnost, zda a do jaké míry obviněný popírá výši způsobené škody“¹²⁶. V jiném rozsudku Nejvyšší soud ze dne 7. 4. 2005, 5 Tdo 198/2005, pak stanovil, že ke zjištění výše škody způsobené trestným činem proti majetku není třeba přibírat znalce tehdy: „*jestliže k objasnění této skutečnosti důležité pro trestní řízení postačí odborné vyjádření nebo běžné znalosti a praktické zkušenosti získané vzděláním a výchovou, které má v určité odborné oblasti každý kulturní člověk*“¹²⁷. Při zjišťování výše škody, která je zákonným znakem trestného činu podvodu podle § 250 TrZ spáchaného vylákáním věcí podvodným slibem zaplacení dohodnuté částky, se zpravidla vychází ze skutečné hodnoty věcí, nikoli z výše dohodnuté částky.¹²⁸ Primárním hlediskem je zde ve smyslu § 89 odst. 12 TrZ cena věci v místě obvyklá, za kterou je třeba považovat cenu v obci, popřípadě v její části, kde došlo k trestnému činu, stanovenou pro prodej věci v běžné obchodní síti.

Výše škody se dotýká rovněž právnických osob. Nejvyšší soud ze dne 16. 4. 2002, 4 Tz 23/2002, judikoval, že „*jestliže byla trestným činem způsobena majetková škoda právnické osobě, výrok, jímž soud ve svém rozsudku ukládá obviněnému povinnost takovou škodu nahradit, musí být formulován ve prospěch této právnické osoby, a nikoli ve prospěch statutárního orgánu, který je pouze oprávněn za právnickou osobu jednat a podepisovat*“¹²⁹.

¹²⁶ Nejvyšší soud, ze dne 21. 8. 2001, sp. zn. 4 Tz 171/2001

¹²⁷ Nejvyšší soud, ze dne 7. 4. 2005, sp. zn. 5 Tdo 198/2005

¹²⁸ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky, ze dne 17. 7. 2014, sp. zn. 8 Tdo 1415/2013

¹²⁹ Nejvyšší soud, ze dne 16. 4. 2002, sp. zn. 4 Tz 23/2002

8.2 Krádež

Vzhledem k tomu, že trestný čin krádeže byl komparativně porovnáván, rozhodl jsem se zaměřit i na judikáty k dané problematice.

V rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2018, 5 Tdo 444/2018¹³⁰, nalezneme vydefinování znaku cizí věci. Soud přímo říká – znak „*přisvojení si*“ cizí věci v § 205 odst. 1 tr. zákoníku je naplněn, „*Přisvojení se zpravidla vykládá jako získání možnosti trvalé dispozice s věcí či vytvoření možnosti s věcí nakládat jako s vlastní*“. Dluh na nájemném neopravňuje pronajímatele vniknout do pronajímaných prostor užívaných nájemcem a bez jeho svolení odvézt v nich umístěné věci. V takovém případě nejsou splněny podmínky žádné z okolností vylučujících protiprávnost trestného činu krádeže a porušování domovní svobody, a to ani výkonu tzv. zadržovacího práva podle § 672 odst. 2 obč. zák., resp. § 1395 a násl. a § 2234 NOZ, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 5. 2018, 5 Tdo 444/2018¹³¹. Cizí věc upřesňuje Nejvyšší soud ze dne 13. 6. 2001, 7 Tz 120/2001, ve vztahu ke společnému jmění manželů následovně: „*Věc, která je v bezpodílovém spoluvlastnictví manželů není cizí věcí, která by byla způsobilým předmětem krádeže či loupeže spáchané druhým manželem.*“¹³²

Zajímavý je rovněž případ z roku 2003, kdy Nejvyšší soud ze dne 16. 4. 2003, 5 Tdo 270/2003, rozhodl v neveřejném zasedání.¹³³ Odcizil-li pachatel věci, jejichž vlastníkem sice původně byl, ale vlastnické právo k nim již převedl kupní smlouvou na jinou osobu, která byla jejich vlastníkem v době odcizení, naplní formální znaky trestného činu krádeže podle § 247 TrZ i v případě, že později dojde ke změně vlastnických vztahů k těmto věcem a pachatel trestného činu krádeže se např. v důsledku odstoupení od kupní smlouvy opět stane vlastníkem věcí, které byly předmětem krádeže jím spáchané.

Platné odstoupení od kupní smlouvy je změnou situace ve smyslu § 65 odst. 1 TrZ, v jejímž důsledku může zaniknout nebezpečnost činu pro společnost, jestliže se tím např. pachatel trestného činu krádeže stane opětovně vlastníkem věcí, které odcizil a jichž se taková smlouva týkala.¹³⁴

---

¹³⁰ Nejvyšší soud, ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. 5 Tdo 444/2018

¹³¹ Tamtéž.

¹³² Nejvyšší soud, ze dne 13. 6. 2001, sp. zn. Tz 120/2001

¹³³ Nejvyšší soud, ze dne 16. 4. 2003, sp. zn. 5 Tdo 270/2003

¹³⁴ Nejvyšší soud, ze dne 16. 4. 2003, sp. zn. 5 Tdo 270/2003

V praxi se dějí situace, kdy je zcizen porost, který je součástí pozemku. Uvedené například judikoval Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 19. 4. 2006, 8 Tdo 446/2006, předmětem trestného činu krádeže podle § 247 TrZ může být i součást nemovité věci, „ *která byla vykopána, změní se její právní charakter, neboť přestane být součástí pozemku, a lze je tak pokládat za věc (resp. cizí věc) i z hlediska ustanovení § 247 tr. zák. Jednání pachatele, který se těchto porostů původně trvale spojených s pozemkem tímto způsobem zmocní, aniž by přitom pozbyly svou užitnou hodnotou, lze při splnění dalších zákonných podmínek posoudit jako trestný čin krádeže podle § 247 tr. zák.*“¹³⁵

---

¹³⁵ Nejvyšší soud, ze dne 19. 4. 2006, sp. zn. 8 Tdo 446/2006

ZÁVĚR

Majetkové trestné činy představují problematiku nejen aktuální, ale také velmi zajímavou. Její praktický dopad nalezneme ve velmi hojné judikatuře nejen českých soudů.

Rok 2019 zaznamenal nárůst kriminality, který měl od roku 2013 tendenci snižování. Meziroční nárůst zaznamenala policie ČR o 3,5 %, kdy registrované skutky se zvýšily o 6816. Podíl objasněné kriminality zaznamenal plusové hodnoty. V oblasti majetkové kriminality byla spáchána více než polovina registrovaných trestných činů, tedy podílem nad 51 %.

Více než pětinu tvoří krádeže vloupáním. U tohoto typu krádeží byla zaznamenána v roce 2019 série vloupání do rodinných domů, která cílila na luxusnější objekty, odcizovány byly především šperky a finanční hotovost. Pachateli byly často osoby cizí státní příslušnosti a dosti organizované. Předmětem zájmu takových skupin se ve zvýšené míře staly i trezory v areálech firem. Nadále jsou u majetkové kriminality častou obětí útoku senioři, při jejichž okrádání je kalkulováno s jejich věkem a je využíváno tzv. legend. Ačkoli počet případů lehce klesl, způsobená škoda se nemění, v roce 2019 šlo o cca 22 mil. Kč. Klesající trend se potvrzuje u krádeží aut, věcí a součástí z motorových vozidel.¹³⁶

Předkládanou práci jsem zaměřil na problematiku majetkových trestných činů pohledem *de lege lata*. Byla sem zařazena část komparační, která nastínila odlišnosti trestného činu krádeže v současném trestním zákonu a v původní zákonné úpravě. Krátkou pozornost jsem věnoval judikatuře k majetkové trestné činnosti. Kládl jsem si za cíl rovněž poukázat na odlišnosti v páchání majetkové trestné činnosti v době nouzového stavu.

Bakalářská práce přinesla ucelený pohled na problematiku majetkové trestné činnosti pohledem základních atributů této oblasti. Z práce je zřejmé, že zákonná úprava majetkové trestné činnosti je nastavena vhodným způsobem, je zařazena oproti původní úpravě na významné místo ve zvláštní části trestního zákoníku. Z judikatury je poté patrné, že úpravu *de lege lata* vhodně doplňuje.

---

¹³⁶ SCHEINOST, M. et al. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2019*. Praha: IKSP, 2019, s. 13–14. ISBN 978-80-7338-187-5.

Problematika s pandemií covid-19 mě donutila uvažovat nad otázkou páčání majetkové trestné činnosti v době nouzového stavu. Na tomto místě se domnívám, že současná úprava není nastavena vhodným způsobem a že by daná oblast zasloužila úpravu. Ostatně jak je nastíněno ve stěžejním judikátu Nejvyššího soudu ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021¹³⁷, je patrné, že majetková trestná činnost a její sazby má klesající tendenci. Můžu se domnívat, že v nejbližší době budou nastaveny trestní sazby u majetkové trestné činnosti spíše alternativním způsobem, a to s využitím peněžitých trestů, domácího vězení nebo obecně prospěšných prací. Jak bude vypadat legislativa Ministerstva spravedlnosti ČR v dalším období, to teprve ukáže čas, ale tento trend jednoznačně můžeme v legislativním procesu zaznamenat.

---

¹³⁷ Nejvyšší soud, ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

Prameny

Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky.

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, In: Sbírka zákonů. 6. 1. 2015. ISSN 1802-8276.

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Judikatura

Nejvyšší soud, ze dne 13. 6. 2001, sp. zn. 7 Tz 120/2001

Nejvyšší soud, ze dne 21. 8. 2001, sp. zn. 4 Tz 171/2001

Nejvyšší soud, ze dne 16. 4. 2002, sp. zn. 4 Tz 23/2002

Nejvyšší soud, ze dne 16. 4. 2003, sp. zn. 5 Tdo 270/2003

Nejvyšší soud, ze dne 7. 4. 2005, sp. zn. 5 Tdo 198/2005

Nejvyšší soud, ze dne, 19. 4. 2006, sp. zn. 8 Tdo 446/2006

Ústavní soud, ze dne 13. 9. 2007, sp. zn. I. ÚS 643/06

Nejvyšší soud, ze dne 19. 11. 2009, sp. zn. 8 Tdo 1237/2009

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky, ze dne 17. 7. 2014, sp. zn. 8 Tdo 1415/2013

Nejvyšší soud, ze dne 20. 9. 2017, sp. zn. 7 Tdo 102/2017-II

Nejvyšší soud, ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. 5 Tdo 444/2018

Nejvyšší soud ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 15 Tdo 110/2021

Nález Ústavního soudu ČR Ústavní soud, ze dne 3. 8. 2021, sp. zn. TZ 50/2021

Literatura

ČERNÍKOVÁ, V. et al. *Sociální ochrana terciární prevence, její možnosti a limity*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 9788073801380.

HARVÁNEK, J. et al. *Teorie práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-217-2.

HENDRYCH, D. et al. *Právní slovník*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-059-1.

HOLLANDER, P. *Filosofie práva*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. ISBN 978-80-7380-366-7.

CHMELÍK, J. *Trestní právo hmotné. Zvláštní část*. Praha: Linde, 2010. ISBN 978-80-7201-820-8.

JELÍNEK, J. et al. *Trestní zákoník a trestní řád*. Praha: Leges, 2016. ISBN 978-80-7502-106-9.

JELÍNEK, J. K pojmu trestného činu v novém trestním zákoníku. In: JELÍNEK, J. (ed.). *O novém trestním zákoníku*. Praha: Leges, 2009, ISBN 978-80-87212-21-9.

JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: Obecná část, Zvláštní část*. 2. vyd. Praha: Leges, 2010. ISBN 978-80-87212-49-3.

JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné: Obecná část, Zvláštní část*. Praha: Leges, 2009. ISBN 978-80-7502-380-3.

KNAPP, V. *Teorie práva*. Praha: C. H. Beck, 1995. ISBN 3406401775.

KRATOCHVÍL, V. et al. *Trestní právo hmotné: Obecná část*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck,

2012. ISBN 978-80-7179-082-2.

NOVOTNÝ, O a A. DOLENSKÝ. *Trestní právo hmotné I: Obecná část. 2.*, přeprac. vyd. Praha: Codex, 1995. ISBN 80-901683-2-9.

SCHEINOST, M. et al. *Analýza trendů kriminality v České republice v roce 2019*. Praha: IKSP, 2019. ISBN 978-80-7338-187-5.

SCHEINOST, M. et al. *Sankční politika a její uplatňování*. Praha: IKSP, 2015. ISBN 978-80-7338-154-7.

SOLNAŘ, V. *Systém československého trestního práva*. Praha: Academia, 1972.

ŠÁMAL, P. et al. *Trestní právo hmotné. 7.*, přeprac. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-616-7.

ŠÁMAL, P. et al. *Trestní zákoník. 2. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-428-5.

ŠÁMAL, P. et al. *Trestní zákoník*. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400.

ŠÁMAL, P. et al. *Trestní zákoník: komentář. 2. vyd.* Praha: C. H. Beck, 2012. ISBN 978-80-7478-616-7.

Články

NEZKUSIL, J. Materiální protiprávnost v návrhu rekodifikace. *Trestní právo*. 2009, č. 1, s. 343. ISSN 1211-2860.

ŘÍHA, J. Nové pojetí trestného činu krádeže. *Trestněprávní revue*. 2009, č. 10, s. 291. ISSN 1213-5313.

ŠÁMALÍK, F. Trestání a humanismus. *Socialistická zákonnost*. 1965, č. 2, s. 31.

Seznam použitých internetových zdrojů

ČESKÁ REPUBLIKA. *IV. ÚS 767/21: Nález Ústavního soudu*. [online]. 20. 7. 2021 [cit. 2021-08-09]. Dostupné z: https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/2021/IV._US_767_21_an.pdf.

ČTK. *Muž nemusí jít za krádež vibrátoru v nouzovém stavu do vězení*. [online]. 23. 7. 2021 [cit. 2021-08-09]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/muz-nemusi-jit-za-kradez-vibratoru-v-nouzovem-stavu-do-vezeni-170390>.

EVROPSKÁ UNIE. *Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 28. května 2001 o potírání podvodů a padělání bezhotovostních platebních prostředků.* [online]. 2. 6. 2001 [cit. 2021-08-10]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex:32001F0413>.

ŠTABLOVÁ, R. *Kriminologie – studijní texty.* [online]. Praha: Policejní akademie ČR, 2008 [cit. 2021-07-20]. Dostupné z: www.html.vssr.cz/predmety/kestazeni/kriminologie.pdf.

VESELOVSKÝ, M. *Vězení za krádež pěti housek? Je to neadekvátní trest, nejde o rabování, říká Jelínek.* [online]. 7. 7. 2020 [cit. 2021-05-17]. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/dvtv/vezeni-za-kradez-peti-housek-je-to-neadekvatni-nejde-o-rabov/r~6309e8d4c06011ea9d74ac1f6b220ee8>.

VLÁDA ČR. *Závěrečná zpráva RIA k novele trestního zákoníku.* [online]. © 2021 [cit. 2021-06-03]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/ria/databaze/Zaverecna-zprava-RIA-k-novele--trestniho-zakonika.pdf>.

ZEMAN, P. *Sdělení NSZ k otázkám trestní odpovědnosti během nouzového stavu.* [online]. 13. 3. 2020 [cit. 2021-05-17]. Dostupné z: <http://www.nsz.cz/index.php/cs/tiskove-zpravy/2541-sdleni-nsz-k-otazkam-trestni-odpovdnosti-bhem-nouzoveho-stavu>.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jan Zoufalý

Obor: Právo v podnikání

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Trestné činy proti majetku

Rok: 2022

Počet stran textu bez příloh:45

Celkový počet stran příloh: 8

Počet titulů českých použitých zdrojů: 46

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 7

Vedoucí práce: doc. JUDr. et Mgr. JAN BRÁZDA, Ph.D., LL.M.